

Meročina mesečno 25 Din, za izozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

izhaja vsak dan s jutro, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate

Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Fronta proti ljudstvu

Katera politična skupina med Slovenci se more v političnem pomenu imenovati ljudstvo? Za odgovor na to vprašanje more biti merodajno le število ali večina. Samo tista skupina, ki obsega večino k skupnemu cilju usmerjenih Slovencev, se sme upravičeno imenovati slovensko ljudstvo. Vsi drugi, ki se tej skupini ne marajo pridružiti, so ljudje, ne pa ljudstvo. Vsi nepristranski opazovalci pa pravijo, da je že nekaj desetletij večina Slovencev na tisti strani, ki gre za čim tesnejšo združitvijo vseh Slovencev pod eno streho in ki stremi za popolnim priznanjem Slovencev v tej državi, v gospodarskem, političnem, kulturnem ali kakoršnekoli oziru. Nekdaj je bila ta skupina organizirana v SLS, o kateri nihče ne dvomi, da bi ne bila najmočnejša politična stranka med Slovenci. SLS je torej nekdanja predstavljala slovensko ljudstvo, nekateri slovenski ljudje pa so kljub temu tavalji drugod in se v večjem ali manjšem številu selili iz ene družbe v drugo, izmed katerih pa se nobena ni mogla povzpeti do — ljudstva.

Ti slovenski ljudje so vedno nasprotovali slovenskemu ljudstvu. Zbrani so bili v majhnih družbah, ki so tokom časa dobivale različna imena in ki so bile na videz med seboj tudi sprte, ki pa so vse imele eno skupno točko: nasprotovali slovenskemu ljudstvu in njegovim predstavnikom metati polena pod noge, da bi ne mogli uresničiti svojega načrta in da bi njihova priljubljenost pri ljudstvu preveč ne zrasla. In pri tem je ostalo še danes. Politična organizacija slovenskega ljudstva je v novem državnem sklopu po zakonu, ki si ga ljudstvo ni samo dalo, morala stopiti v močnejšo, po čeli državi razširjeno organizacijo in prevzeti skupno ime — JRZ — da bi tako z enakomislečimi uveljavila svoja načela, ki so edina zares odločilna za narod in državo, kakor je pokazala žalostna skušnjava zadnjih 18 let. Toda tisti slovenski ljudje, ki so bili nekdanj proti slovenskemu ljudstvu, so tudi še danes, ker ne sovražijo samo imena njegove politične organizacije, ampak njegovega duha in se jim ljudstvo nikdar ne more prav zasakati, razen če bi pozabilo na samega sebe in zapustilo tla, na katerih stoji. Tako je prav za prav ostalo vse pri starem: na eni strani ljudstvo, na drugi pa ljudje proti ljudstvu, duh se ni izpremenil na nobeni strani, imena pa na obeh. Pač pa se je zgodilo nekaj drugega.

Vse, kar ni zdravega in odprnega, zob časa neusmiljeno razjeda. Tako tudi ni prizanesel številnim, mnogomnimskim družbam po naši deželi, v katerih so se še pred nedavnim časom ločeno zbirali različni domišljavci, ki ljudstva niso mogli trpeti. Zob časa jih je začel temeljito razjedati in iz zunanjega različnega okrasja so se pričele kazati osnovne lastnosti in pokazalo se je, da so si te družbe med seboj veliko bolj sorodne, kakor pa je bilo videti prej, ko je imela še vsaka svoje naličje celo. Tudi žive živali so med seboj različne, mrtve pa vse razpadajo v vsu živalstvu skupne sestavine in čimbolj razpada je mrhovina, tem manj razlike je med mrhovino ene živali in mrhovino druge, dokler še kosti ne strohne in od prej po barvi in obliki tako različnih udov ne ostane drugega kakor prst. Tako nekdanj različne politične družbe, ki se nikdar niso marale pridružiti ljudstvu, pred našimi očmi razpadajo. Nekdanjih strank in stranic ni več in živ krst jih ne more več priklicati v življenje. Kje pa so njihovi pristaši, saj jih je bilo na tisoče, da so si celo lahko volili svoje župane in svoje poslanke? Ali je kdo priznal zmoto svojih ljudi in se pridružil ljudstvu? Ne, vse drugo, samo tega ne! Ob razpadanju so spoznali, kako podobni so si med seboj, da imajo vsi ti ljudje eno točko skupno: mržnjo do ljudstva. Pa so si mislili: Cemu bi prav za prav hodili vsak svojo pot, če smo pa po tem večnem nasprotovanju ljudstvu in njegovi zamisli združeni! In so stopili skupaj, razvoj sam jih v to pelje, kakor zemlja vse vode pelje v morje, čeprav se to z mostu sredi suhe zemlje ne vidi. Tako naši nasprotniki težijo drug proti drugemu v »ljudsko fronto«, da bi nadaljevali svojo pot proti ljudstvu. »Ljudska fronta« je nova, skupna oblika naših nasprotnikov, ki jim jo je vsilil zob časa in katere se nič bogve kaj ne otepa, ker so si bili po njenih smernicah v sorodu že takrat, ko so še vsak zase begali med ljudstvom. Le iz tega notranjega sorodstva si je moglo razložiti, da v nočnih agitacijskih pohodih složno sodelujejo sokoli in komunisti, plačanci Moskve in domačih kapitalistov, da socialisti lahko sede skupaj z najhujšimi živkovičevimi priganjci in da skupno snujejo načrte, kako bi prekanili ljudstvo, pa nihče od teh nič ne zardi, nikomur vest nič ne očiha, da je zašel s svoje prvotne poti. Vsi se počutijo domače v novi družini, morda samo obžalujejo, da niso že prej stopili skupaj, ko vidijo, kako lepo se razumejo med seboj.

»Ljudska fronta« je naš novi skupni nasprotnik, združene vse nekdanjih nasprotnikov, pomnožen s tistimi, ki jim ljudstvo njihovega pohlepa po časti ali blagu ni moglo nasiti, pa odpadajo od njega. Bolj je nevarno kakor pa je bila prejšnja množica nasprotnikov. Že danes, ko še nima vse moči, nas preganjajo, kolikor nas more; kadar bi imel več moči, bi nas preganjal z večjo močjo; kadar bi imel vso moč, bi nas preganjal z vso močjo. Ta naš novi nasprotnik nas bo vedno preganjal kolikor nas bo pač mogel. Ali mislite, da se bo agitator, ki nas danes zaničuje in skuša uničiti, kot župan izpreobrnil in nas začel spoštovati? Danes uporabljajo proti nam vso moč, vso zgovornost, vso oblast, kolikor je ima, kot župan bi v to službo postavil še župansko oblast, in če bi postal poslanec, bi se v ta namen poslužil še poslanskega vpliva. Ljudstvo se mora zavedati, da so se tiste čete, ki so nekdanj korakale proti njemu s precej zmedenim korakom, pričele urejati v fronto, ki se z najprimernejšim izrazom imenuje komunofašizem.

Samomor bi bil, koga izmed teh izbrati za župana in mu tako kar odkazati polje, kjer naj podira. Nihče iz »ljudske fronte« ni sam, vsak stoji pod vplivom svojega vodstva, čeprav se tega ne zaveda in čeprav se zdaj imenuje »smačkovec«, zdaj kandidata gospodarske liste, zdaj neopredeljeni — tudi studenci, ki izvirajo visoko v gorah, se ne zaveda naravnega zakona, ki ga bo z železno disciplino pod različnimi imeni peljal skozi najbolj umazana motviriža in ga slednjic pomešal v neuzitno morje. Tudi nihče od ljudstva ni sam, vsak stoji pod vplivom njegovih voditeljev, ki se

Sovjeti polagajo bombo — da eksplodira v Sredozemlju

Katalonija — „revolucijsko središče“ kominterne

Paris, 13. oktobra. b. Tukajšnji »Matin« poroča — kakor pravi — iz verodostojnega vira, da je moskovska Kominterneta že v septembru sklenila, da si hoče na vsak način in z vsemi sredstvi ustvariti svoje lasno »revolucijsko središče« na Sredozemskem morju. Kominterneta hoče to ognjišče za bodočo revolucijo v Sredozemlju tudi irednjevsko oborožiti. V ta namen je dobil »Sovorgflot« (Vrhovno vodstvo za sovjetske trgovinske brodovje) nalog, naj nemudoma slavi tri trgovske ladje z najmanj 5.000 tonami obseznosti na razpolago za trajno vozno službo med Odeso v Crnem morju in Barcelono, glavno mesto Katalonije v Španiji. Vojni komisariat pa je dobil nalog, naj s prvo teh treh ladij odpošlje 30 višjih vojaških izvedencev-instruktorjev, ki naj v Kataloniji prevzamejo izvežbanje nove rdeče katalonske vojske. Za bodočega vrhovnega poveljnika katalonske rdeče sovjetske armade je bil izbran Antonov Ovsenkov. S prvim transportom je odpotovalo tudi večje število izvršnih izvežbanih letalcev. Končno je Kominterneta izdala nalog, da naj odpotuje tudi večja komisija izurjenih tajnih policistov (čekistov) v Barcelono, kjer naj nemudoma organizirajo katalonsko tajno policijo (čekko). Vojni komisariat pa je dogovoril s komisariatom za težko industrijo dovolil, da se iz velikih rezervnih skladišč v Odesi in na Krimu izberejo večje količine orožja, predvsem strojnice in puške z municijo ter se odpošlejo v Španijo.

Francoski list dostavlja, da je skranji čas, da se Francija odzdraga od takšnega zaveznika, ki je na tem, da ji postavi na južni meji in sredi poti v francoski imperij v Afriko neke vrste dinamito in revolucionarno ognjišče, ki bo stalna nevarnost za varen razvoj Francije v bodočnosti.

lonske rdeče sovjetske armade je bil izbran Antonov Ovsenkov. S prvim transportom je odpotovalo tudi večje število izvršnih izvežbanih letalcev. Končno je Kominterneta izdala nalog, da naj odpotuje tudi večja komisija izurjenih tajnih policistov (čekistov) v Barcelono, kjer naj nemudoma organizirajo katalonsko tajno policijo (čekko). Vojni komisariat pa je dogovoril s komisariatom za težko industrijo dovolil, da se iz velikih rezervnih skladišč v Odesi in na Krimu izberejo večje količine orožja, predvsem strojnice in puške z municijo ter se odpošlejo v Španijo.

Francoski list dostavlja, da je skranji čas, da se Francija odzdraga od takšnega zaveznika, ki je na tem, da ji postavi na južni meji in sredi poti v francoski imperij v Afriko neke vrste dinamito in revolucionarno ognjišče, ki bo stalna nevarnost za varen razvoj Francije v bodočnosti.

Francoski radikali že beže od Blumove fronte

Paris, 13. okt. b. Zanimanje, ki ga je vzbudil govor radikalnega socialista Chautemps, ki ga imenujejo bodočega ministrskega predsednika Francije in skorajšnjega naslednika Bluma. Chautemps spada med sive eminence radikalov. V Angersu, kjer je govoril na velikem javnem zborovanju je ostro kritiziral notranjopolitični položaj in odkritosrčno namignil, da se radikali, ki so nekako peto kolo v sedanjih vladah ljudske fronte, v kateri peščica komunistov dikтира vladi svojo voljo, polagoma zavedajo, da bodo morali sami prevzeti odgovornost za usodo države. V tem primeru pa da bi bilo potrebno, da se izglasuje nov volivni zakon in se razpišejo tudi nove volitve. V parlamentarnih krogih se zavedajo, da v sedanjem parlamentu kakšna druga vladna večina res ni mogoče in da je treba najprej razpustiti parlament ljudske fronte, potem šele bo sama od sebe izdihnila tudi nesrečna vlada istega imena.

Chautempsovo izjavo, ki odgrinja nekoliko zastor od notranjih trenj, ki vladajo v družini sedanjih vladnih zaveznikov, so z veliko zadovoljnostjo pozdravili v desnem taboru radikalnosocialistične stranke, kakor tudi vse sredinske stranke in celo desnica. Poznavalci notranjopolitičnega življenja prerokujejo, da bo Chautemps na bodočem kongresu radikalne stranke v Biarritzu še bolj natančno opisal svoj program in da bo na vsak način skušal prodreti s svojo namero, da radikali odpovedo zvezo ljudski fronti, izzovejo razpust parlamenta, razpis novih volitev ter potem sami — pod vodstvom Chautempsa — s sodelovanjem nekaterih sredinskih strank prevzamejo vodstvo nove vlade.

Chautemps računa, da bo razvrednotenje franka porazen udarnik za nekdanje prislahe ljudske fronte, ker so bili s razvrednotenjem najbolj udarjeni mali ljudje in so nad ljudsko fronto še silno razočarani. Chautempsov govor pomeni torej zanimiv začetek notranjopolitičnega trenja, ki se zna kaj kmalu spremeniti v plaz, ki bo odnesel Blumovo vlado ljudske fronte.

čije popolnih jamstev za neodvisnost Avstrije, iskala sodelovanje s Francijo.

V Parizu jasno vidijo

Paris, 13. oktobra. AA. (Havas) O potovanju italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Berlin piše današnji »Oeuvre«, da bo skušal grof Ciano po mnenju, ki je razširjeno na Dunaju, vzpostaviti v Berlinu ravnotežje med Italijo in Nemčijo v srednji Evropi. Na Dunaju se namreč boje, da je to ravnotežje zaenkrat izpremenjeno v korist Nemčije. Tako pojmujejo potovanje italijanskega ministra v Berlin v dunajskih političnih krogih. V glavnih političnih središčih v zapadni Evropi, piše list dalje, pa tolmačijo to potovanje kot dogodek, na katerem naj se Rim in Berlin sporazumeta glede nadaljnjih diplomatskih taktike v španskem in locarnskem vprašanju in sploh o vseh političnih vprašanjih srednje, zapadne in vzhodne Evrope.

Paris, 13. oktobra. Nocojšnji »Intransigeant« se nekoliko norčuje iz potovanja italijanskega zunanjega ministra v Berlin, ko pravi, da slikajo v Rimu sestanke s Hitlerjem kot nujno potrebno, da se ves svet prilagodi italijanski zunanji politiki, v Berlinu pa kot izraz italijanske želje, da se prilagodi Hitlerjevi politiki, medtem ko je resnica le, da hoče Italija in Nemčija premostiti prepad, ki je zopet zaziljal med njima v Srednji Evropi, odkar se jima je izmuznila Avstrija in je tudi Madžarska na tem, da se zunanje-politično osamosvoji.

Beck v Parizu

Paris, 13. oktobra. c. Jutri pride v Pariz poljski zunanji minister Beck — ki bo ostal v Parizu najbrž dva dni. V Pariz se pripelje s francoske rivjere. Listi podčrtavajo dejstvo, da je Beck prišel v Pariz kmalu nato, ko je bil tam že poljski generalismus Rydz Smigly.

Vsa Nemčija razburjena

Francoski komunist žalil Hitlerja

Paris, 13. oktobra. b. Govor tajnika komunistične stranke Thoreza, ki ga je imel v nedeljo v Strassbourgu in v katerem je ostro napadel Hitlerja in nemški narod, je dovedlo do poostrove odnošajev med Nemčijo in Francijo. Ko so v Nemčiji zvedeli za Thorezov govor, je nemška vlada dala nalog svojemu poslaniku, da protestira v ime nemške vlade pri francoskem zunanjem ministru Delbosu. V Nemčiji zelo obsojajo Thorezov napad na šefa tuje države, s katero hoče imeti Francija prijateljske odnošaje. Splošno smatrajo, da je Thorezov govor sovjetsko maslo, ker je trenutno sovjetski Rusiji mnogo na tem, da spre med seboj evropske države in da sama izvleče iz tega spora koristi zase. Glavni cilj sovjetske Rusije je, da prepreči locarnsko konferenco, ki je najbolj nevarna sovjetsko-francoski zvezi.

V poučenih političnih krogih v Berlinu pa govorijo, da bo Hitler sklical kongres nemške nacionalistične stranke v Wiesbaden na francosko-nemški meji ter da bo tam reagiral na Thorezov govor. Na tem kongresu bodo padli še nadaljnji sklepi glede stališča Nemčije za vse provokacije, ki jih je izvršila Francija. Številni politiki so prepričani, da bo Hitler na tem kongresu umaknil vse svoje predloge o mirovnih vprašanjih, ker ni dobil ugodnega odgovora niti od Francije niti od Anglije.

Pariski jutranjiki pa poudarjajo, da je to prvič, da se Nemčija vmešava v notranje zadeve Francije, kajti Thorez je govoril in francoskih tleh, v Franciji pa sme vsakdo svobodno govoriti, kar hoče.



Grof Ciano

zavedajo bremena odgovornosti in se ne igrajo z njim. Može iz slovenskega ljudstva je treba izbrati za župane, ki bodo varovali naše obline, da res postanejo opora vsemu narodu in vsemu njegovemu programu, katerega uresničenje so naši nasprotniki zavirali že od nekdaj, ko jih razpadanje še ni družilo v »ljudsko fronto«. V teh dneh je treba zbrati ves pogum, da se ne bi kdo zbal vresčanja, ki prihaja iz tega sračjega gnezda, v katerem je veter zbral robidovje in trnje, suh plevel in odpadlo ptičje perje, vse, kar more služiti srakam za tihotapski dom, iz katerega prihajajo enotni glasovi, ki razodevajo rod prebivalcev. Ločene nasprotnike smo zmagovali, tudi združene bomo! Posameznim nasprotnikom nismo pustili, da bi nam zaplenili občine in zagospodovali v njih, tudi združenim ne bomo! Oblasti jim ne damo, pravico kritike pa že imajo — torej jim ne damo nič več, nobenega župana, še odbornika ne!

28 mladih profesorjev je prišlo do kruha

Belgrad, 13. oktobra. m. Prosvetni minister je včeraj podpisal odlok, s katerim je postavil večje število suplentov na srednjih šolah. Z istim odlokom je prestavil in reaktiviral vse suplente, ki jih je JNS v pobesnelem sovražstvu do vsega, kar ni pred njim alepo padalo na kolena ter suženjsko poljubovalo bič, s katerim je tepla pošten in zaveden narod, brez razloga reducirala ter nastavljenec pometala na cesto. Teda se JNS v teh slučajih ni prav nič ozirala na družine odpuščenih državnih uradnikov, ki so čez noč ostali brez zaslužka in so pozneje v dostih slučajih stradale. Pomajanje vsega socialnega čuta, brezmejno sovražstvo do vsega, kar količkar vzbuja videz, da ne odobrava za narod in državo škodljive politike, to je prejšnjo ljudsko stranko gnalo tako daleč, da je metala na cesto tudi take državne uradnike, ki so imeli državno službo že nad devet let, ter jim je manjkalo samo po nekaj mesecev, nekaterim samo po nekaj dni, da dopolnijo deset let državne službe ter si tako pridobijo pravico do pokojnine. Tako je postopala z državnimi uradniki tista JNS, ki danes že pri vsaki najmanjši premestitvi, ki jo narekajo interesi države, vidi preganjanje. Sedanja kr. vlada, ki si je stavila v svoj program tudi popravilo krivic vsem žrtvam famozne JNS, te krivice sedaj popravlja.

Tako so z zgornjim odlokom prosvetnega ministrstva reaktivirani ter postavljeni naslednji supleni:

dr. Kajetan Gantar na realno gimnazijo v Celju;
Marija Gunde na klasično gimnazijo v Ljubljani;
Stanko Petelin na III. realno gimnazijo v Ljubljani;
France Vodnik na I. realno gimnazijo v Ljubljani;
Silva Vogelink na real. gimnazijo v Mariboru.

Domači odmevi

„Jutro“ o zapostavljanju slovenščine

V soboto smo objavili članek, v katerem smo izpregovorili iskreno besedo o zapostavljanju slovenščine s strani državnih uradov. „Jutro“ je naš članek včeraj hotelo dopolniti na kaj rodoljuben način:

„Je to eden redkih primerov, kjer se tudi mi popolnoma strinjamo z njim in njegova (t. j. »Slovenčev«) izvajanja z obema rokama podpisemo. Upravičene pritožbe nad zapostavljanjem in omalovaževanjem slovenščine s strani centralnih državnih uradov niso nove. Tudi v »Jutru« smo že večkrat pisali o njih. Takrat pa je namigoval (»Slovenec namreč — op. ur.), in ljudje iz njegovega tabora so naravnost govorili, da so tega krivi jugoslovensko (pravilno: centralistično in hegemonistično v Živkovičevem smislu — op. ur.) orientirani Slovenci, ki so sodelovali v vladi ali se sicer priznavali k jugoslovanskemu (pravilno: insarškemu — op. ur.) programu. In ljudje izpod »Slovenčev« zastave so takrat govorili in še sedaj govorijo o narodnih izdajalcih, o plačencih, o roških dušah in kar je še sličnih psov. Kadar smo se mi postavili proti izrazitostim birokratičnega centralizma (bogve kdaj je to bilo — op. ur.), mnogokrat stoječega v službi hegemonizma, pa so nas napodili s hinavci.« — »Jutro« pred občinskimi volitvami 1. 1936.

Poglejmo malo v preteklost in poiščimo senege izmed redkih primerov, ko je »Jutro« z obema rokama pisalo pritožbe radi zapostavljanja slovenščine:

»Punktašem ne zadostuje več za agitacijo samo namišljena ogrožena vera, marveč so v svojo politično orožjano sprejeli tudi narodnost. Versko geslo samo morda ni več tako učinkovito, zato je treba v soglasju z znanimi prevratnimi punktacijami politični na pomoč še neko ogroženo slovenstvo. — Odkar je naša narodnost v Jugoslaviji zadovoljena v vsakem pogledu, se jim je začela smiliti in borijo se zanj po nepotrebnem, zdaj z abstinenco, zdaj z akcijo, vedno pa z intrigami, napenjanjem proti državnemu in narodnemu edinstvu.« — »Jutro« pred občinskimi volitvami 1. 1933.

Naj pa še kdo reče, da ni velika razlika med »Slovencem« ob vladi in »Jutrom« na vladi!

Za koga pa sedaj gre?

V nedeljo smo objavili uvodnik o občinskih volitvah. Povdarili smo zlasti, da so volitve po dolgem času zopet svobodne. »Jutro« pa to kar ni všeč, zlasti so ga pičile sledeče naše besede: »Prišla je politična svoboda, ko vas nihče več ne bo klical na dogovor, ako volite po svojem prepričanju. Ni se več treba skrivati pred žandarji in volitvi, vsakdo lahko agira svobodno za listo, ki odgovarja njegovim političnim nazorom.« Te besede je opremilo s pikrimi opazkami, da človek prav za prav ne ve, kaj bi rado. Ali JNS ni svobodna? Ali morda ne more po mili volji zbirati in agitirati za svoje liste? Ali jo kak žandar preganja ali kak vohun zasleduje? Da bi se pa JNS vzdrževala res samo z uradniki in podrejenimi ljudmi, se pa za tako »ljudsko« stranko res ne spodobi, naj bodo še ti enkrat svobodni! Za koga neki se potem glasilo JNS še poteguje, komu bi pa se rado pomagalo do svobode, čigava »nesvoboda« ga pa boli? Stojanče kakor je, res še ni idealno, odprta pa je svobodna pot do preureditve države, kar je glavni namen sedanega stanja. Ali »Jutro« morda preureditve države sama ni všeč, čeprav si je žele vsi Jugoslovani? Seveda, take preureditve, ki bi prinesla politično smrt, se vsak politik otepa, tudi »Jutro«.

Naš vojni minister se vrača

Strasbourg, 13. oktobra. AA. Jugoslovanski vojni minister general Marić je prišel v Strasbourg v spremstvu generala Gamelina in se je udeležil slovesnega sprejema, ki je bil prireditelji niemu na čast. Po reviji čet je odpotoval preko Bazela v Belgrad.

Tretji: Ruždi Aras

Belgrad, 13. okt. m. Za romunskim zunanjim ministrom Antonescom in predsednikom bolgarske vlade in zunanjim ministrom Kioseivanovom se za jutri pričakuje prihod turškega zunanjega ministra Teofika Ruždi Arasa, ki se bo na povratku iz Zeneve v Ankaru ustavil v Belgradu ter predsedniku jugoslovanske vlade dr. Mlanom Šojadinovičem izmenjal misli o vseh sedanjih mednarodnih političnih vprašanjih.

Dunajška vremenska napoved. Nagle vremenske izpremembe, nekoliko topleje, padavine.

Z istim odlokom prosvetnega ministra so še postavljeni naslednji diplomirani filozofi:

Anton Polence in Miroslava Mihajlovič na realno gimnazijo v Kranju,
Pavla Benkovič, dr. Anton Ocvirk in Ivan Stalec na I. realno gimnazijo v Ljubljani,
Zlata Strelec na II. realno gimnazijo v Ljubljani.

Janko Sever, Zora Vranešič in Franjo Uršič na III. realno gimnazijo v Ljubljani,
Alojzij Bertonec na klasično gimnazijo v Mariboru.

Karel Kožuh, Alojzij Založnik in Mavricij Zgonik na realno gimnazijo v Mariboru,
Marijan Ažbe na meščansko šolo v Senovem,
Regina Mavrovič na meščansko šolo v Foči.

Ana Pernuš na žensko realno gimnazijo v Sarajevu.

Gabrijel Perpar na realno gimnazijo v Gospiču.

Fran Peternel na realno gimnazijo v Pivlju.

Viktor Planinšek na realno gimnazijo v Prilepu.

Zorko Outrata na realno gimnazijo v Prištino.

Ladislav Kralj na realno gimnazijo v Stipu.

Ivan Zika na realno gimnazijo v Peči.

Vladimir Gaspari na realno gimnazijo v Glini.

Franc Zupran na realno gimnazijo v Mursko Sobotu.

Večina teh suplentov je postavljena na razne meščanske šole ter nato dodeljena na gimnazije, ki so navedene. Zato se bodo morali prijaviti v službovanje neposredno ravnateljem zavodov, kamor so dodeljeni, a ne upraviteljem meščanskih šol, kamor so postavljeni.

Znižane voznine

Belgrad, 13. oktobra. AA. Prometni minister je dovolil polovično voznino na državnih železnih delegatov zveze lovskih združenj iz Belgrada, Ljubljane, Sarajeva, Splita in Zagreba, ki se udeležijo glavne skupščine osrednje uprave zveze lovskih združenj dne 18. oktobra v Novem Sadu. Popust velja od 15. do 21. oktobra.

Beli zasedli Aranjuez

Napad na Madrid s petih strani

Burges, 13. oktobra. b. Uradno potrjujejo vest iz glavnega štaba generala Molle, da so bele čete zasedle Aranjuez, ki ga je pred evakuacijo rdeča milica zažgala ter uničila v njem vse, tako, da so bele čete, ko so prispele v mesto, našle tam same razvaline.

Pariz, 13. oktobra. b. Glavni napad belih čet na Madrid se še vedno ni pričel, vendar pa se plaz lahko sproži vsak trenutek. V teh borbah bo sodelovalo okoli 200.000 Spancev, okrog 150.000 nacionalistov in 50.000 rdečih čet. Dozdeva se, da bodo bele čete napadle Madrid kar s petih strani in sicer od Toleda, Maquede, San Martina, Roblede in Signenze. Vlade čete, ki so kakšnih 40 do 50 km pred Madridom, gradijo betonirane utrdbe, ki bodo za upornike trd oreh. Vojne operacije, zlasti na severu skoraj onemogoča mrz in sneg, zlasti neprijetno pa se počutijo vojaki na Guadarami ter v okolici Sangore. Zlasti mnogo trpijo vladne čete, ki so bile dosedaj v bojiščih v golih srcah ter jih je vsled mraza in boleznih mnogo pomrla. Vlada v Madridu je uvidela, da njeni vojaki ne bodo mogli vzdržati tako opremljeni in je odredila rekvizicijo obleke, obutve in pokrival v privatnih hišah. Vojaki bodo dobili sedaj vse potrebno, da se bodo lahko upirali mrazu. Nihče od madridskega prebivalstva ne sme za sebe zadržati več kakor eno obleko in dve pokrivali. Ministrski predsednik Largo Cabalero je pregledal bojišče okrog Madrida. Posebno pozornost pa je posvetil severnemu in severozapadnemu bojišču in pa onemu proti Toledu. Ko se je Cabalero vrnil s svojega inspekcijskega potovanja, je imel sestanek

Ing. Nikolaj Baseches (brez dvoma psevdonom), ki živi v Moskvi, je za dunajske liste napisal naslednji jako pregledni članek o življenjskih razmerah v komunizmu, ki ga ponatiskujemo v celoti:

»Preteklo je 19 let, odkar so sovjeti na oblasti. To je dolga doba. V 19 l. je mogoče veliko napraviti. Čas je torej prišel, da moremo primerjati in sicer brez fraz, zgolj na osnovi suhih števil kakor racionalna snov, gospodarstvo tudi zahteva.

Ako današnje sovjetsko Rusijo primerjamo s prejšnjo carsko Rusijo, jo gledamo objektivno in izključno iz materialnega, torej gospodarskega vidika, je mogoče zaznamovati gotov napredek. Sicer je pa to tudi razumljivo, da kmečke mase danes boljše žive, kakor v predvojni Rusiji, seveda za ceno tako ogromnih človeških žrtev, kakor jih zgodovina sploh ne pozna in po uničenju celotne plasti kmečkih posestnikov, ki so bili deloma pomorjeni, deloma pa odvedeni v robstvo v Sibirijo. In tudi to izboljšanje velja samo v primerjavi s položajem podeželskega prebivalstva starega ruskega carstva, ki je bilo na tako strahotno nizkem duhovnem in materialnem nivoju, da tudi najmanjše izboljšanje že pomenja nek napredek. Samo v tem smislu je mogoče govoriti, da najspodnejše plasti ruskega podeželskega prebivalstva danes boljše žive kakor v predvojnem času. Omeniti je tudi treba, da je velik del kmetov danes pismen in da znajo brati, medtem ko je bilo pred vojno v ruskem podeželju 73 odstotkov analfabetov. Ako dalje motrimo proletarijat v mestih, potem je tudi mogoče reči, da je njegov položaj nekoliko boljši kakor pred vojno. Toda to velja le za najnižjo plast. Srednja plast proletarijata pa tudi še danes ne živi nič boljše, kakor pred vojno. Mnogo slabše pa kakor v predvojnem času, žive mali nastavljeni. Nastavljeni v boljših položajih in pa inteligenca bo polagoma dosegla ono višino, kakor jo je imela v predvojnem času. Objektivno je tudi treba omeniti, da se je glede poduka in izobrazbe za delavstvo v sovjetski zvezi mnogo storilo.

Toda ti podatki določajo čisto drugačno lice, ako primerjamo gospodarski položaj sovjetskega delavstva z onim v drugih državah. Gotovo je pa težko dobiti dežele, s katerimi bi se sovjetska Rusija pravično mogla primerjati. Najprimernejše za to so gotovo države, ki so mejnice sovjetov. To sta predvsem Estonija in Finska, ki sta do oktobrske revolucije bili s staro Rusijo združeni v eno državo in sta torej ravno tako stari kakor sovjetska država, sta morali nositi žrtve svetovne in meščan-

ministrom de Vajom in pa šefom generalnega štaba.

Po tej konferenci je imel na zborovanju zveze marksistične mladine Cabalero govor, v katerem je med drugim dejal: »Nihče naj ne bo prevelik optimist. Vsakdo naj bo pripravljen na vse, tudi na najhujše, na žrtvovanje samega sebe za rešitev Madrida.

Madrid, 13. okt. c. Snoči je madridsko društvo brezbožnikov imelo shod, na katerem je ministrskega predsednika Largo Cabalera izvolilo za častnega člana tega društva. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se Cabalero poziva, da naj nadaljuje svojo borbo proti fašizmu in religiji. Na shodu je bila sprejeta resolucija, ki pravi, da je treba nadaljevati borbo vse dotlej, dokler se ne uniči religija.

Sevilja, 13. okt. c. Radio poroča, da je v bitki pred Oviwedom padlo na vladni strani 2000 asturskih rudarjev-milicnikov.

La Coruña, 13. oktobra. AA. Havas: Tukajšnji radio poroča, da so čete generala Molle na odseku pri Avili zavzele vasi Naval, Ville, Rosa del Cuero in Cabalosa de Los Rios. Vlade čete so napravile obupen poskus, da bi ponovno zavzele izgubljene položaje. Nacionalistično letalstvo pa jih je poglajlo v beg.

Nacionalistična letala so bombardirala Bilbao in pri tem precej poškodovale nako rdečo križarko. Izve se, da vlada med branilci Bilbao veliko ogorčenje na madridsko vlado, ker ne pošlje ojačen in ker je popolnoma umaknila svoje roke od tega mesta.

Burja oboroževanja dere po vsej Italiji

1.200 državnih orožarn - nova letališča - nove križarke

Rim, 13. okt. b. Kot je napovedal Mussolini preteklo nedeljo, je bilo že ustanovljeno mesto vrhovnega komisarija za nadzorovanje nad orožno industrijo po vsej državi. Komisariat za oboroževanje, kajti tako se bo v javnosti imenoval ta urad, ima pod seboj 1200 tovarn in manjših podjetij, ki služijo izključno oboroževanju. Spritoč italijanske vlade, da je treba oboroževanje za izgraditve morskega in letalskega brodogradništva, je komisariat za oboroževanje izdal številne uredbe, na podlagi katerih je bila delovna doba po obratih, kjer izdelujejo stvari, ki so potrebne za bojne ladje in za letala, podaljšana za 2 uri dnevno.

Komisariat za oboroževanje je tudi že izdal vsa podrobna navodila za zgradbo bojnih letališč, ki jih je Mussolini tudi v splošnem napovedal. Potemtakem bo Italija zgradila ogromna nova bojna letališča v dolini reke PO, to se pravi ob vznožju Alp, odkoder bodo letala lahko nadzirala vso severno mejo Italije, odnosno italijansko mejo s Francijo, Svico, Avstrijo in Jugoslavijo. Poleg tega nastanejo nova letališča tudi vzdolž jadranske obale za nadzorovanje Jadrana in nasprotne obale, nadalje so predvidena bojna letališča tudi še na južni obali ter na Sardiniji, kjer bodo letala imela predvsem nalogo, da pazijo na razne pomorske poti v Sredozemlju. V ta namen je vlada odobrila že 140 milijonov lir (to je po sedanji vrednosti lire okrog 300 milijonov din op. uređ.). Komisariat za oboroževanje hoče še pospešiti izdelovanje bojnih letal, čeravno jih tvornice itak že kar blujejo iz sebe. Velike tovarne so se že in se bodo še spreminile tako, da bodo izdelovale izključno samo letalske motorje.

Z isto mrzlično naglico spopolnjuje Italija tudi svojo mornarico, o kateri je znano, da bo

Življenjski standard v sovjetski Rusiji

ške vojne in v tem pogledu nimita pred Rusijo nobene prednosti. Sta le v toliko na slabšem, da nimata toliko naravnega bogastva kakor sovjeti, ker sta v temelju revni državi.

Kako torej živi v konkretnih številkah izraženo tam in tukaj delavec?

V Estoniji zasluži nekvalificirani delavec 60 do 70 estonskih kron mesečno (torej 19—20 ameriških dolarjev), kvalificiran delavec 120—130 kron (32 dolarjev), pisarniški uradnik 80—90 kron (22 dolarjev) in akademsko naobrazan, ki ni na odličnem mestu, 150 kron (40 dolarjev). Na Finskem zasluži nekvalificiran delavec 800—1000 finskih mark (20 dolarjev), kvalificiran delavec 1500—2000 mark (32—40 dolarjev), pisarniški uradnik 2500 do 3000 mark (50—60 dolarjev) in akademsko naobrazan okrog 5000 mark (110 dolarjev). V sovjetski Rusiji pa zasluži v Moskvi nekvalificiran delavec 145—150 rubljev, kvalificiran do 250 rubljev, pisarniški uradnik 250—300 rubljev in akademsko naobrazan 550—600 rubljev. Ako za oficijelen kurz postavimo 5 rubljev za en dolar, potem zasluži nekvalificiran delavec približno 20—30 dolarjev, kvalificiran 50 dolarjev, pisarniški uradnik 60 dolarjev in akademsko naobrazan 110 dolarjev. Seveda je to po oficijelnem kursu, ki kakor znano, ne odgovarja dejanskemu položaju.

Ako pa hočemo napraviti resnično primerjo, moremo plače vseh treh dežel spraviti na en imenovalec, in sicer na realno vrednost. Cene pa pa so sledeče (pri čemer vpoštevamo v sovjetski Rusiji kakor pri plačah tudi tu oficijelni kurz): navaden črni kruh stane v sovjetski Rusiji 85 kopejk, to je 17 ameriških centov, na Estonskem 17 estonskih centov, to je 5 ameriških centov in na Finskem 4 marke, to je 9 ameriških centov kila. Meso stane v sovjetski Rusiji po kakovosti od 6 do 9 rubljev, torej 1,20—1,80 ameriškega dolarja, na Estonskem 11—20 ameriških centov, na Finskem 15 ameriških centov. Maslo stane v Rusiji 17—20 rubljev kilogram, torej 3,40—4,20 dolarja, na Estonskem 41—49 ameriških centov in na Finskem 40—50 ameriških centov. Obleka srednje kvalitete stane v sovjetski Rusiji najmanj 500 do 600 rubljev, to je 100—120 dolarjev, na Estonskem 60 kron, to je 17 dolarjev in na Finskem 350—400 mark, to je 8—9 dolarjev. Za čevlje z usnatimi podplatki je v Rusiji treba plačati vsaj 250 rubljev. Pod 160 rubljev pa sploh ni dobiti obuvla. Torej usnatji čevlji stanejo v sovjetski Rusiji 50 dolarjev, na Estonskem 10—12 kron, to je 2,50—3 dolarje in na Finskem 100—120 mark, to je 2—2,50 dolarjev. Na ta način zasluži v sovjetski Rusiji nekvalificiran delavec za 22 kg najcenejšega mesa mesečno, na Estonskem za 150 kg in na Finskem za 110 kilogramov. Če primerjamo cene masla, zasluži isti delavec v Rusiji mesečno za 8 kg, estonski vsaj za 40 kg in finski za 34 kg. Sovjetski delavec zasluži v enem mesecu kvečjemu za tretjino obleke, navadno pa komaj za eno četrtino. Estonski nekvalificirani delavec pa si more kupiti za svojo mesečno plačo celo obleko srednje kakovosti, finski pa celo dve obleki. Merjeno na cenah mesa in masla je realna plača estonskega in finskega nekvalificiranega delavca sedemkrat do osemkrat tako visoka, kakor njegovega sovjetskega tovariša. In ravno toliko več zasluži tudi, če se gleda na cene obleke. Pri čevljih pa to razmerje doseže celo 14-kratno razliko.

Isto je razmerje tudi v drugih kategorijah. Kvalificiran delavec v Rusiji zasluži mesečno za 42 kg najcenejšega mesa, ali za 15 kg masla, ali za polovico obleke, ali za ene čevlje. Estonski nasprotno zasluži mesečno za 300 kg mesa in 80 kilogramov masla, ali za dve obleki, ali za 12 parov čevljev. Fince zasluži za 250 kg mesa ali 83 kilogramov masla, ali za 4—5 oblek, ali za 12 parov čevljev. Tudi v ostalih kategorijah primerjava pokaže isto. Sovjetski delavec zasluži 7- do 8-krat manj kakor pa finski ali pa estonski.

Lahko primerjamo tudi ostale življenjske potrebnosti. Res je, da odtegljaji, davki, bolniška blagajna na Estonskem in na Finskem znašajo nekoliko več kakor pa v sovjetski Rusiji. Toda sovjetski delavec mora vsako leto podpisati notranje posojilo, tako da njegovi mesečni odtegljaji znašajo povprečno 9 odstotkov plače. Drugo vprašanje je, ki se tiče stanovanja. Boljševiki povdarjajo, kako poceni stanuje sovjetski delavec. Toda v Rusiji so stanovanja poceni le v tem primeru, ako se delavec zadovolji s predpisanimi osmimi kvadratnimi metri, kar pa želi več imeti, to pa je treba trikrat več plačati. Edino kar v teh primerjavah izpade za sovjetovo ugodno, je okoliščina, da ima tudi sovjetska žena možnost dobiti službo. Potem se podvoje dohodki sovjetske familije. Toda kljub temu znašajo tudi s plačo žene, ki dela v tovarni, še vedno le četrtino onega, kar dobi estonska ali finska družina, ki pa ima lahko doma svojo mater.

To je nekaj čisto realnih števil, ki niso napisane z nikakšno propagando. To so dejstva, ki jim ni mogoče oporekati. Dokazujejo le to, da v treh državah, ki imajo isto preteklost, ki so enako stare, delavec v onih dveh državah, ki niso komunistične, zasluži 7- do 8-krat več, kakor v komunistični in da ima družina svoj 4-krat toliko dohodkov in da torej 4-krat bolje in zraven še obženi in materi, ki se lahko posveti družini — kakor pa v komunistični Rusiji.

Zooet vojaški puč na Japonskem

Tokio, 13. okt. b. Vojni minister in minister za mornariko sta predložila ministrskemu predsedniku Hirohiti v ultimativni obliki zahtevo, da takoj imenuje v vseh ministrstvih vojaške komisije. Naloga teh komisij naj bi bila, da kontrolirajo delo posameznih ministrov; ki mora biti absolutno v skladu z narodnimi interesi in s potrebo narodne obrambe. — Ministrski predsednik Hirohiti je bil zelo začuden nad tem postopanjem dveh vojnih ministrov ter ni mogel takoj odgovoriti, pač pa si je izprosil rok za ododitev odgovora. Iz krogov ministrskega predsednika se čuje, da je Hirohito nujno zahteval avdienco pri mikadu, kateremu hoče podati svojo ostavko, ker se ne more strinjati z zahtevo omenjenih dveh ministrov, da bi uvedla vojaško kontrolo nad delom vseh ministrov. Vojaška diktatura bi bila za japonsko prava narodna nesreča.

Belgrajske vesti

Belgrad, 13. okt. m. Na predlog trgovinskega in kmetijskega ministra je ministrski svet na podlagi § 98 finančnega zakona za leto 1936—1937 predpisal uredbo o pospeševanju vinarstva.

Belgrad, 13. okt. AA. Danes so se v dunjski in vitološki občini v prilepskem okraju vršile izredne volitve. V dunjski občini je dobila lista JRZ 471 glasov in 24 odbornikov. Opozicija pa 58 glasov in nobenega odbornika. V vitološki občini je dobila lista JRZ vse odbornike.

Geslo Nemčije:

Topove mesto masla!

Berlin, 13. okt. b. Namestnik voditelja nemške nacionalistične stranke Rudolf Hess je mel snoči v Hofu daljš govor, v katerem se je bavil z vprašanjem življenjskih potrebščin in sirov in za Nemčijo. Rudolf Hess je povdarjal zasluge nemških nacionalistov za preskrbo nemškega naroda z živcem in je dejal med drugim: M vemo, da so nam devize za oboroževanje potrebne. Zaradi tega nam bo tudi v bodoče sveto geslo: Topove za maslo! Nalogo se je Rudolf Hess spustil v gospodarsko razglabljanje in dejal, da bo Nemčija proti vsaki valutni spekulaciji nastopila z drakonskimi ukrepi. Rudolf Hess je zahteval tudi kolonije za Nemčijo. Dejtal je, da bo Nemčija v slučaju, če ne dobi v kratkem kolonij, pričela s takšnim dumpingom, da bo preplavila vse nozemske trge s svojimi industrijskimi proizvodi, vsled česar bodo trpele škodo druge države.

Vedno enake tožbe!

To je strašno z mojim perilom ... iz pralnega korita k...

... šivalnemu stroju, od šivalnega stroja zopet v korito!

Kako naj perem svoje perilo temeljito, pa vendar prizanesljivo?

SCHICHTOVO MILO JELEN

varuje perilo

ZA NAMAKANJE ŽENSKA HVALA

JNS gre z Nemci zoper Slovence

Vodja kočevske JNS in dosedanji starosta Sokola vzel na svojo listo 9 trdih Nemcev

Kočevje, 13. okt. Občinske volitve bodo pri nas kakor drugod 25. oktobra. Vsi tukajšnji Slovenci in tudi širša slovenska javnost je računala, da bodo Slovenci nastopili složno s slovensko listo in pustili Nemce svoji usodi, ki bi bila primerna njihovi številni moči v kočevski občini. Sedaj se ustvarjajo 2 listi, in sicer izključno slovenska z g. Zdravkom Stolfom, davčnim inšpektorjem v p. kot nosilcem, katero podpirajo vsi slovenski krogi razen članov JNS in nekaj trboveljskih rudarjev. Ti poslednji so z dosedanjim županom g. notarjem Antonom Lovšinom kot dejanskim predstavnikom kočevske JNS ni Nemci, storiš skupno listo, katere nosilec je g. notar Lovšin Anton, dosedanji starosta kočevskega »Sokola«. Ta lista vsebuje 9 trdih Nemcev

in kakih 6 Nemcem prijaznih (deutschfreundlich) Slovencev, ki vedno podpirajo nemške težnje, tako da bodo tudi še nadalje, ako ta druga lista zmaga, kakor dosedaj gospodarili v občini izključno Nemci. Kakor je videti, obdrži g. notar Lovšin v občini isti sistem, ki se ga je držal do danes, vključno temu, da bi bil ravno on lahko v kočevski občini slovenski župan, izvoljen samo s slovenskimi glasovi. — Za slovenski ugled v Kočevju je veliko vredno, da so kočevski vodje naših Nemcev vendar enkrat zapustili taktiko oportunitizma in ostali, kakor do sedaj, zvesti člani Jugoslovanske nacionalne stranke. Ako pa je ta politika dobra za slovenske rudarje, ja drugo vprašanje, o katerem naj razmišljajo slovenski volilci g. notarja Lovšina, zlasti rudarji in njihove družine.

Lista JRZ za Jesenice potrjena

Jesenice, 13. okt. Pristaši Jug. radikalne zajednice na Jesenicah so kljub vsem nasprotnim vestim, ki so jih trosili njihovi nasprotniki, češ da imajo težavo s sestavo kandidatne liste, bili prvi, ki so listo vložili in ki je tudi že potrjena. Nosilec naše kandidatne liste je vobče spoštovani g. Marček Valentin, jeseniški domačin, dolgoletni bivši podžupan in predsednik bivše SLS. Na kandidatni listi sta kot edina zastopnika inteligence g. Krašna Franc, župnik pri Sv. Križu, in g. Gospodarič Jakob, ravn. mešč. šole. Prav vsi ostali kandidati naše liste, ki pridejo pri iz-

volitvi v pošte, so iz vrst delavskih, kmetijskih in obrtniških slojev. Iz slednjih bo sestavljena tudi bodoča občinska uprava. Tako je naša lista zares edina prava zastopnica delovnega ljudstva v občini. Na tej listi ni nikogar, ki bi živel na račun tujih žuljev. Nasprotniki obeh skupin ustvarjajo med svojimi somišljeniki in omahljivci razpokoženje za svojo listo z raznimi izmišljenimi vestmi. Ker pa ima laž kratke noge in volivci že po nekaj urah uvidijo, da so bili nalogani, tudi te vesti ne bodo našim nasprotnikom pomagale do zmage.

»Korošec je Slovenijo prodal!« Tako trdijo pristaši »gospodarske liste«, ki so našo deželo za skledo leče imeli vedno naprodaj komurkoli, da le ni bil Slovenec. Tako trdijo tudi pristaši slovenskega mačkovstva, ki istočasno prodajajo našo deželo — Hrvatcu dr. Mačku.

Naš radio v novi sezoni

Kakor gledališča in druge kulturno-prosvetne ustanove z vsako jesenjo pričenjajo novo sezono, tako je tudi vodstvo našega radia napovedalo, da prične z novo ali bolje rečeno zimsko sezono v svojem programu Sicer so poverjeniki bili s svojimi obljubami precej skromni in so vsi po vrsti opozarjali, da so naše razmere težavne, da torej ne morejo nuditi tega, kar nudijo razne tuje postaje, ki razpolagajo z vse modernejšimi tehničnimi pripomočki in tudi z razkošnejšim programom, ki ga jim omogočajo bogatejša sredstva. Poverjenik za zabavni program je tožil, da mu manjka pravih humoristov in naj si torej od te strani ne obetamo preveč. Tudi ostali poverjeniki so opozarjali na težave. Prav je, da se ne obljublja več, kot dopušča možnost, in da tako poslušalci ne doživljamo razočaranja, kakor smo jih v preteklosti že večkrat, ko se je obljubljalo v mogočnih, napihnjenih besedah, pa je mnogo grmenja prineslo le malo dežja. Iz vseh programskih napovedi pa smo posneli, da ima naše radijsko vodstvo mnogo dobre volje, da bo tudi v danih razmerah nudilo poslušalcem kar največ dobrega in koristnega. Radio ne sme biti le sredstvo za razvedrilo, posebnost pa ne ustanova, ki naj bi iz golega merkantilnega ozira dajala koncesije poslušalcem in plitvila njih okus, temveč mora v prvi vrsti imeti pred očmi vzgojen pomen. To je dobro poudaril prosvetni poverjenik in vodja radia prof. Kobljar, isto pa so poudarjali tudi drugi poverjeniki. V tem smislu so tudi zasnovali program za bodočo leto in pritegnili k sodelovanju najboljšie moči.

Ze početek radijskega programa nove sezone je pokazal, da ima vodstvo postaje resno voljo, v vseh smereh: v prosveti, glasbi, v zabavnem in mladinskem delu. Za danes se bom omejil le na zabavni program, kjer je bila napoved najbolj skromna in plaša, zato pa nas je že začetek tem prijetneje presenetil. Zopet je po daljšem odmoru nastopil znani in priljubljeni Jaka Smolaka s svojo ljubeznivo ženico Gildo. Jaka smo že spoznali kot »idealnega« smučarja, kot »spretnega« nedeljskega lovca, a da je tako navdušen ljubitelj in športnik sploh, pa nismo vedeli. Radijska družina nam je pod mojstrskim vodstvom radijskega režiserja Pengova pripravila tako dva večera resnične zabave in oddiha, kakor že dolgo ne. Način, kako se tu podaja življenje malomeščanske družine Jaka Smolaka, je svojstveno. Nekaj našega, pristno domačega, spremljano z zdravim, pristnim humorjem! Če poverjenik toži, da mu primanjkuje pristnih humoristov, bo tu že moral napraviti nekoliko izjeme. Avtor sam (g. Vombegar), režiser (g. Pengov) in nosilci glavnih vlog so tu pokazali, da poznajo pravi humor! Toda to ni samo humor radi humorja, v njem je nekaj več, je pikra ironija, ki pa ima to posebnost, da ne zbada prehudu, temveč duhovito, prijetno opozarja na napake in pretiranost sodobnega družabnega življenja, in neprisiljeno eili na smeh. Človeku je žal, da je vselej večera tako hitro konec, poslušal bi te junake še in še... Drugi večer je bil po svoji vsebini in izvedbi živahniji kot prvi. Moti, da je ista snov podana v

dveh večerih, priporočljivejša bi bila večja strnjnost. Motijo tudi predolge pavze med posameznimi prizori, sem in tja se čuti popuščanje v napetosti, kar pa je pri taki razmeroma težki igri oprustljivo. Tudi ozadje (hrup množice) je večkrat premočno in duši glavno dejanje.

Avtorja teh večerov, g. Vombegarja, poslušalci že dolgo poznamo. Se živo so nam v spominu njegovi pisani večeri in nebroj veselih in tudi resnih radijskih iger, da omenim samo prelepo božično legendo ali legendo sv. Treh kraljev. Ni čuda, če si je v krogu radijskih poslušalcev pridobil lepo število prijateljev, ki smo ga v zadnjem času že hudo pogrešali. Od zadnje »Kmečke občeti« lanske zimo, ga še nismo slišali in zato nas tem bolj veseli, da ga je radijsko vodstvo znova pridobilo za sodelovanje. Prav tako upamo, da bomo imeli priliko slišati tudi druga, med radijskimi poslušalci priljubljena imena, in če se nam tudi ta pričakovanja izpolnijo (tu mislim na sodelavce vseh vrst programa), potem smemo upati, da bo naš radio v resnici nudil več, kot nam je v razvijanju svojega programa za novo sezono v svoji skromnosti obetalo vodstvo. Z. D.—c.

Francoščino in italijanščino poučevati

želi v kaki katoliški družini neka gospodična, ki bi iz Francije rada prišla v Jugoslavijo. Mogla bi iti za vzgojiteljico; ima dobre reference. Priglasje sprejema uprava Slovenca pod š.fro »Francoščina«.

Komisar v Delavski zbornici

Ljubljana, 13. oktobra.

Z odlokom ministra dr. Rogiča kot namestnika ministra za socialno politiko in narodno zdravje, je bil postavljen Delavski zbornici v Ljubljani komisar. Obenem je g. minister dr. Rogič odredil revizijsko komisijo, ki bo pregledala poslovanje zbornice v letih 1934, 1935 in 1936 tako v finančnem kakor tudi socialno-političnem oziru. Z ministrskim odlokom je bil imenovan za komisarja Delavske zbornice banki svetnik dr. Lovro Bogataj. V revizijsko komisijo pa je g. minister odredil dr. Lovro Bogataja kot predsednika, nadalje ing. Evgena Barago, inšpektorja dela, ter Brandstätterja Ignacija, računskega inšpektorja pri banki upravi.

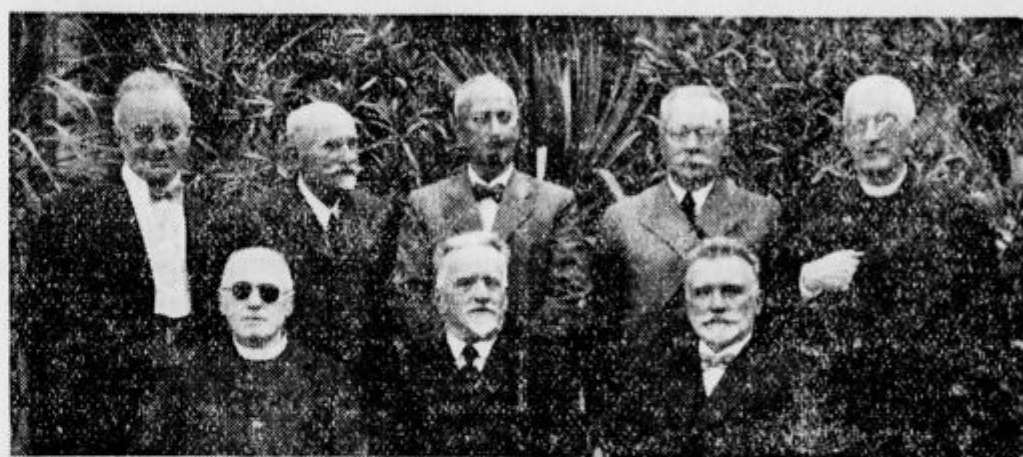
Revizijska komisija ima nalogo pregledati poslovanje zbornice in o rezultatih pregleda poročati ministrstvu. Vsi dosedanji funkcionarji zbornice so ostali na svojih mestih in vrše še nadalje svoje posle. Okrog 10 dopoklad je novo imenovani komisar dr. Lovro Bogataj prevzel v Delavski zbornici posle in kot predsednik revizijske komisije odločil, da se prične revizija takoj.

Posvetitev novega oltarja v Višnji gori

V nedeljo je višnjegorska fara doživela dogodek, ki bo po svoji pomembnosti in prisrčnosti ostal še dolgo živ v ljudskih dušah. Prevz. gosp. škof dr. Gregorij Rožman je blagoslovil nov glavni oltar župne cerkve sv. Tilna. Na to slovesnost se je Višnja gora vneto pripravljala. Člani fantovske kongregacije so zastavili več visokih mlajev, dekleta pa so napletla vencev, s katerimi so lepo okrasila cerkev. Ob devetih zjutraj se je z dolenskimi vlakom pripeljal g. škof dr. Rožman, katerega je sprejela domača in bližnja duhovščina in številno občinstvo. Višnjegorska godba pa mu je pod vodstvom g. organista Fabjana zaigrala pozdravno koračnico. Po sprejemu je krenil sprevod v cerkev, kjer se je izvršil pomenljiv obred cerkvenega posvečenja, kateremu je ljudstvo z velikim zanimanjem in zbranstvo prisostvovalo. Med opraviлом je imel prevzvišeni krasen govor o pomenu cerkvenega posvečenja.

Novi oltar je ves iz marmorja in je najlepši v šmarni dekaniji, kamor Višnja gora spada. Izdelalo ga je kamnoseško podjetje Jakob Vetovar iz Spodnje Šiške pri Ljubljani. Novi oltar je bil zelo potreben, kajti stari je bil deloma zidan iz kamena in apna, deloma pa lesen. Zaradi starosti pa so bili leseni deli že vsi prepereli in kot taki

gotovo niso bili več pripravi za svoj vzvišeni namen. Zato se je g. župnik Vidmar za višnjegorsko faro. Ko je pred kakimi sedmimi leti prišel v Višnjo goro, je našel cerkevne razmere v dokaj slabem stanju. Vse je klicalo po popravilu. In g. župnik, vnet za božjo stvar, ni držal rok križem, ampak se je pogumno lotil dela. Najprej župna cerkev. Tlak je bil razbit, klopi stare in preperle, omet je odpadal. Napravil je nov tlak, okusne hrastove klopi in lepo preslikal cerkev. Nič manj popravil ni potrebovala mestna cerkev sv. Ane. Tudi to je bilo treba preslikati, napraviti obhajilno mizo, popraviti fasado, prekriti zvonik in napraviti okrog cerkve betonsko ograjo. Po teh popravilih je postala cerkev dostojno središče mesta. Se bi lahko naštevati njegove zasluge, toda že te dovolj kažejo, koliko je stetil, kako pa je v teh slabih razmerah vse to zmozel, ve le sam. Ljudje so mu hvaležni, Bog pa naj bo njegov plačnik!



Abiturijenti ljubljanske gimnazije iz leta 1886, ki so praznovali 50-letnico mature. V prvi vrsti od leve proti desni: župnik Mat. Novak; njihov prof., vladni svetnik dr. L. Požar; višji kapelnik dr. Jos. Cerin; v drugi vrsti: višji sodni svetnik dr. Vl. Foerster; ravnatelj tobačne tovarne Josip Mandelj; zdravnik dr. Ivan Premru; zdravnik dr. Fr. Kogoj; župnik Fr. Rajčević

† Ravnatelj A. Črnivec

Včeraj smo kratko poročali, da je v Ljubljani umrl v visoki starosti 80 let g. Anton Črnivec, vladni svetnik in ravnatelj učiteljskega v p. S pokojnikom se je poslovil od nas zopet eden izmed stare naše šolske garde, ki je pred desetletji delala na izpopolnitvi slovenskega pouka na naših osnovnih in srednjih šolah. Še mlajši generaciji je njegovo ime znano po računih, ki jih deloma še sedaj uporabljajo na osnovnih šolah.

Pokojnik se je rodil 18. septembra 1856 v Št. Vidu pri Stični. Gimnazijo je dovršil l. 1877 v Ljubljani, nato pa je študiral filozofijo in fiziko na Dunaju. Bil je učitelj in vodja pripravnice za srednje šole na Proseku, dalje je bil glavni učitelj v Kopru, nato profesor na državni gimnaziji v Pulju, l. 1903 pa je bil imenovan za profesorja na učiteljsku v Ljubljani, katerega ravnatelj je pozneje postal ter je na tem mestu ostal do svoje upokojitve l. 1916. Glavna njegova zasluga je, da je priredil za osnovne šole petdelno računico in sicer od l. 1902 dalje; k njenemu I. delu je sestavil tudi »Navodilo«. Za učiteljske je napisal tudi »Geometrijo«, med tem ko je njegova »Aritmetika« ostala v rokopisu.

Pokojnika so večer popoldne pokopali ob častnem spremstvu mnogih naših pedagogov ter njegovih bivših učencev. — Ohranimo mu časten spomin!

Pomen telovadbe za zdravje

Premnogim potrebnim je splošna telesna vzgoja manj dostopna, ker njih telesni stroj, njega posebnosti in tudi pomanjkljivosti ali obče zdravstveno stanje zahtevajo zanje individualno, njim prilagojeno, posebno telesno vzgojo. Je to zdravilna telovadba, s pomočjo katere se dajo pridobiti telesne in duševne lastnosti, ki jih telesni stroj posredno potrebuje. To so v prvi vrsti sicer zdravi ljudje, katerim je pa nekaj sistematičnega gibanja prava potreba, da svoje zdravstveno stanje bodisi ohranijo, ali pa izboljšajo pogoje za zdravje in odpornost. Današnjemu človeku, ki mu pod pritiskom življenjskih težav zmanjkuje odpornosti telesa in duha, je fizična zaposlitev oziroma sistematsko telesno delo edina možnost, da spravi v sklad ravnavesje svojih sil.

S pravo metodo telovadbe je mogoče pridobiti pogoje za normalno delovanje zunanjih in notranjih organov ter dvigniti ali vzbuđiti duševne vrline in novih sil. Fiziološka ali zdravstvena telovadba pa je namenjena tudi za to, da se telesne sposobnosti, pomanjkljivosti s pomočjo sistematske, njihovega stanju prilagojene telovadbe upoštevajo in popravijo. Individualna telovadba poveča splošne zdravstvene pogoje, regulira delovanje notranjih organov, uravnava telesno težo, pojačuje prožnost sklepov, zvišuje fizično silo itd. Ena najkoristnejših posledic zdravstvene telovadbe pa je lepa telesna drža in iz tega izvirajoče dobrote.

S sistematskim telesnim delom se dajo pridobiti še posebne sposobnosti in spretnosti za uspešno udeleževanje pri raznih panogah telesne vzgoje. Pa tudi tu s posebno telovadbo, saj imamo danes že raznovrstne smuške, plavalne in dru-

ge posebne gimnastike. Individualna, fiziološka telovadba se tedaj ozira v svojih načinih dela na določene potrebe posredna in njegovega zdravstvenega stanja kakor tudi na namen in potrebe, iz katerih se telovadi.

Nameščenci v Ljubljani ustanavljajo ljudsko visoko šolo

Naši agilni nameščenci, organizirani v Društvu združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv Slovenije, podružnica v Ljubljani, začenjajo novo društveno leto z rednimi mesečnimi sestanki, ki bodo v Rokodelskem domu. Spored teh sestankov je tako sodoben in pester in predavatelji tako odlični slovenski možje, da bodo ti nameščenski sestanki prava ljudska visoka šola.

Prvo predavanje bo v četrtek, dne 15. oktobra ob 8 zvečer v Rokodelskem domu. Predaval bo univerzitetni prof. dr. Snoj: Vtisi iz moderne Palestine. Na naslednjih sestankih bodo predavali gg. dr. Vinko Šarabon, minister dr. Fr. Kulovec, pisatelj F. S. Finžgar, prof. Marjan Dobovšek, šef-urednik dr. Ahtin in Ivan Martelane. — Govorili bodo o važnih vprašanjih današnjega časa.

Vse nameščenice in nameščenske in tudi vse druge, ki so dobre volje in ki so željni izobrazbe, toplo vabimo, da se teh predavanj, katerih obisk bo brezplačen, udeleže v kar največjem številu.

Iz šmarskega okraja

Katastrofalni učinki mraza. Tudi v vsem šmarnem okraju so učinki zadnjega mraza naravnost katastrofalni. Tukajšnje prebivalstvo se v glavnem preživlja s trgovino vinskih in sadnih pridelkov. V poslednjem času so se pričeli kmetski pečati v večji meri kot v prejšnjih letih z nasadi sadnih dreves. Va kupčija se je v zadnjih letih še precej izkazala. Zadnji mraz in sneg je pa spravil naše vinogradnike in sadjarje skorajda v obup. Vinogradniki so po večini pričeli dne 5. t. m. obirati grozdje in so nameravali to delo nadaljevati preko tedna. A do tega niso prišli, ker je že čez noč zapadel hud sneg, kar je trajalo tja do srede zvečer. Kar ni poletna toča pobila in peronospora uničila, to je sedaj na trti in na sadnem drevju, ki leži po večini polomljeno na tleh, dokončal sneženi mraz in deževno vreme. Najbolj so prizadeti vinogradi in sadovnjaki v krajih: Sladkagora, Škofija, Koretno, Pečica, Sv. Peter na Medvedjem selu in Virštanske gorice. Ljudje že dolgo leta ne pomnijo take slabe vinske in sadne letine. Niso redki primeri, da je vinogradnik pridelal namesto 90 do 100 polovnjakov vina, le en sam polovnjak. Povprečno bo pa v vsem okraju najmanj 80% manj vinskega pridelka kot v normalnih letih. Seveda so tu pa tam redke izjeme, a tudi tukaj bo kar naprej trajajoče deževno vreme povzročilo ogromno škodo. Pomisliti je treba, da je kakih 30 do 40% posestnikov takih, ki gojijo le vinsko trto in nimajo sedaj ne vina, da bi ga prodali, in ne živeža, da bi preživljali sebe in svojo družino. Tem ubogim revežem trka že sedaj glad na vrata. Kaj bo šele čez dva do tri mesece. Treba bo nujne pomoči.

Možje in fantje! Za batine, ki ste jih prejeli, za ječe, ki ste jih odsedeli, za kazni, ki ste jih plačali, za neštete krivice, ki ste jih kot značajni Slovenci pretrpeli pod vlado JNS — se oddolžite s tem, da ne daste niti enega glasu kandidatom te stranke pri obč. volitvah!

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 14. oktobra: Kalist, papež, mučenec; Avrelja, devica. — Mlaj ob 11.20. — Herschel napoveduje veliko dežja.

Osebnosti

— Imenovanje. Banski svetnik dr. Lovro Bogataj je bil imenovan za šefa drugega odseka pri drugem oddelku banske uprave v Ljubljani.

— Na tehniški fakulteti ljubljanske univerze so prejeli diplomo za inženirje-arhitekte gg. Franc Hromek, Filip Kumbatovič, Robert Tepež in Marjan Tepina. — Čestitamo!

— Razpored novoimenovanih častnikov, ki so letos dovršili vojaško akademijo. Odrejeni so za vodnike pešpolka kraljeve garde peh. podporočniki Dušan Dutina, Viliđimir Kink, Dragotin Kolarevič, Zlatko Kudrna in Stefan Cer; za vodnika 1. planinskega pešpolka peh. podporočnika Božidar Počakaj in Albin Stare; za vodnika 2. planinskega pešpolka peh. podpor. Franc Bele in Ivan Rubčić; za vodnika 13. pešpolka peh. podpor. Ivo Badrov; za vodnika 30. pešpolka peh. podpor. Ciril Koman; za vodnika 32. pešpolka peh. podpor. Rudolf Petrovar; za vodnika 33. pešpolka peh. podpor. Slavko Zelenika; za vodnika 35. pešpolka peh. podpor. Emilijan Kani in Vladimir Cerček; za vodnika 44. pešpolka peh. podpor. Branko Klenovšek; za vodnika 48. pešpolka peh. podpor. Michael Strugar in za vodnika 54. pešpolka peh. podpor. Rikard Zimer; za vodnika topn. polka kraljeve garde topn. podpor. Sava Konvalinka; za vodnika 5. topn. polka topn. podpor. Milan Čač; za vodnika 30. topn. polka topn. podpor. Sergij Berec; za vodnika topn. polka IV. armijske oblasti topn. podpor. Nikolaj Devetak; za vodnika 2. konjeniškega polka kraljeve garde konjeniški podpor. Miroslav Urban; za vodnika 1. pionirskega polka inž. podpor. Henrik Seljak; za vodnika 1. brežičnega bataljona inž. podpor. Veko-

— Izredni občni zbor ljubljanske sekcije JNU bo v četrtek, 20. t. m. ob 14 v kavarni Emona.

— Radiofonska oddajna postaja v Ljubljani javlja, da bo letos podarila novim radijskim naročnikom moderne prvovrstne kompletne detektorske aparate brezplačno. Poleg tega pa bo novim radijskim naročnikom, oziroma takim, ki doslej vsaj eno leto niso bili več radijski naročniki, in ki se bodo prijavili po 15. oktobru letos, razdelila sledeče nagrade: 1. Najmodernejši 4-cestni radijski aparat »Super« s priključkom na električno omrežje ter radijsko naročnino za eno leto. 2. Najmodernejši 2-cestni radijski aparat s priključkom na omrežje ter enoletno radijsko naročnino. 3. Moderni detektorski aparat ter radijsko naročnino za eno leto. Novi naročniki, ki žele biti deležni nagrade, dobe v pisarni radijske postaje v Ljubljani, Bleiweisova cesta 54, proti šokazilu, da so postali radijski naročniki po 15. oktobru t. l. kupon s številko. Ko bo po 15. oktobru prijavljenih 1000 novih naročnikov, bo pred mikrofonom javno žrebanje številki dvignjenih kuponov. Izžrebane bodo tri številke, katerih lastniki bodo po vrstnem redu dobili navedena darila. Darila bodo pred žrebanjem razstavljena v trgovini s radijskimi aparati na Mik lošičevi cesti 7 v Ljubljani. V slučaju, da bi izžrebani radijski naročnik želel mesto priključka na električno omrežje raje baterijski aparat, bo postaja to zamenjavo oskrbela. Javite se na vaši pošti kot radijski naročnik, pa boste lahko pri najboljšem radijskem aparatu poslušali radijske prireditve vse leto brezplačno, ker vam bo radijska postaja sama poravnala naročnino.

— Čudo narave. Posesniku Martinu Gračnerju v Medlogu 22 pri Celju je v petih vrhla krava 5 let, ki so tehtala skupaj 100 kg. Žalibog so bila teleta mrtva, in je bil porod en mesec prezgodaj. Teleta, tri telice in dva junčka, so bila razvita popolnoma normalno. Za ta slučaj, ki je v celjski okolici nekaj izrednega, se zelo zanimajo bližnji posestniki. Mrtva teleta je odpeljal konjederec.

Elitni kino Matica

predvaja danes biser francoske filmske produkcije vefilms

Prvič v Ljubljani!

Tovariši v življenju in smrti

Ta film, ki se odlikuje po napetosti in obenem globoko ganljivi vsebini, je žel triumfa po vsem svetu

ANNABELLA, CHARLES VANEL in drugi

L'EQUIPAGE

Heroistva neustrašne letalske eskadrole v svetovni vojni!

slav Farkaš; za vodnika 3. čete inž. bataljona Boka Kotorske inž. podpor. Ivan Panca; za vršilca dolžnosti intendanta 7. zrakoplovne polka int. podpor. Milan Pršo; za upravitelja materiala potopiškega int. skladišča int. podpor. Ratibor Hronček; za upravitelja materiala savskega int. skladišča int. podpor. Flavijan Baus in za vršilca dolžnosti upravitelja glavnega mornariškega skladišča pomorskega arzenala int. podpor. Karlo Klipeta.

— Dvojna poroka. V cerkvi sv. Antona na Oločah sta se poročili hčerki Pavlina in Julka iz ugledne kršćanske družine Kolnikove. Pavlina se je poročila z železniškim čuvajem Ivanom Justinom, Julka pa z mizarjem Rudolfom Ramšekom. Mladim novoporočencem naj Bog da obilo svojega blagoslova na njihovi novi življenjski poti.

Da!

ZOPET NOVOSTI
ZA DAMO IN GOSPODA

MANUFAKTURA

Soiran

— Karmel na Selu pri Ljubljani praznuje v četrtek, 15. oktobra svoj glavni praznik, praznik velike sv. Terezije. Ta dan bo v karmeličanski cerkvi od 6 zjutraj do 6 zvečer izpostavljeno sveto Rožnje Telo. Ob 6 bo slovesna sv. maša, nato bodo sv. maše še ob 7, 8, 9, 10 in 11. Popoldne ob 5 bo govor in pete litanije Jez. Sreca. Prijatelji in častilci svetega R. Telesa lepo vabljeni.

— Semensko žito po toči oškodovanim. Vreme je letošnje leto neusmiljeno oškodovalo našega kmeta, ki je v poletju z obupom gledal, kako mu toča uničuje poljske sadeže, zbija žito in sadje. Banska uprava je takoj potem, ko so prispela poročila iz vseh okrajev, obljubila prizadetim svojo pomoč. Tako je prizadetim kmetovalcem dala podpore v semenskem žitu in »Slovenec« je že poročal, da je bilo brezplačno razdeljenih po prizadetih okrajih 10 vagonov prvovrstne semenske pšenice in 4 vagone semenske rži. Naknadno pa so se javili še nekateri oškodovanici in tako je banska uprava tudi tem priskočila na pomoč. Brezplačno bo še razdelila skoraj 20.000 kg semenske pšenice in 3.000 kg semenske rži. Od tega bodo dobili kmetovalci v celjskem okraju 7.000 kg pšenice, občina Braslovče pa 3.000 kg pšenice in pa 2.000 kg rži. Občina Smartno v Tuhinju sprejme 5.000 pšenice, vas Zelše v občini Cerklja na No-tranjskem pa 1.000 kg pšenice in 500 kg rži. Vas Uršna sela v občini Toplice prejme 2.000 kg pšenice in 1.000 kg rži. Vas Ložnica v občini Makole dobi 100 kg pšenice in 100 kg rži, občina Štrigova pa 1500 kg pšenice. Tako bodo kmetovalci, ki jim je gotovo tudi nesrečno jesensko vreme napravilo mnogo škodo, vsaj deloma preskrbljeni s semenskim žitom, ki bi ga ne mogli sicer od nikoder vzeti in niti kupiti.

Kupujte le domače izdelke!

PERION

oralni prašek je kvalitetni izdelek slovenske industrije. - Kupujte ga!

— Državna cesta Maribor-Št. Ilj-državna meja.

K našemu članku pod tem naslovom v »Ponedeljskem Slovincu« nam poroča očividec: To nesrečno cesto je poletil g. minister za gradnje sam videl. Ni je pa videl preteklo sredo popoldne, ko so se štirje možje iz Maribora po opravih vozili proti Gradcu, in ni videl te strašne brozge, ki je frčala na vse strani in v pravih, divjih »vodometih« obhivala tudi ubogo vozilo — prav tik do državne meje. Zakaj tam preko se je takoj v motnem blešku zablesčala čudovito čista in gladka avstrijska cesta (očito je, da se asfalt nesnage, če je še ni preveč, kar sam reši), po kateri smo veselo zdrčali s 100 kilometri brzine. Nazaj grede nas je domovina — snežni smet se je bil medtem nekoliko strdil — sprejela s še bolj pekelskim prasketanjem, že kar rjovenjem. — No, pa saj poročate, da bo kmalu tudi pri nas bolje. Samo tega se človek boji, če zadnjih par kilometrov od Pesnice do Maribora res obdrži svoj status quo, da bo tuji turist tisto začetno veselo presenečenje že tu spoznal za potegavščino in zasulil, da ga onstran Maribora čakajo še hujše stvari.

Karl May in vsa romantika njegovih junakov oživljena!

PRVIČ V ZVOČNEM FILMU!

Zanimivo in zabavno za staro in mlado! Pri-povedke o Kara Nemziju in njegovem slugi Hadži Halef Omarju!

— Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda pre-bavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdrav-ljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda pomešana z nekoliko vroče vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

— Prepovedan tisk Službene novine št. 235 objavljajo, da je drž. pravdnstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati letak z naslovom »Slovenec«, ki je bil tiskan v Zagrebu in št. 38 lista »Nedeljac«, ki izhaja v Zagrebu.

— Pri zaprtju motnjab v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenice«

Ljubljana

— Goriski nadškof Carlo Margotti, ki se je s svojim tajnikom msgr. Greg. Della Tolla mudil v petek in soboto v Ljubljani, je prenočeval v hotelu Štrukelj in ne v Unionu, kakor smo pomotoma poročali.

— Ogled nove palače III. drž. realne gimnazije v Ljubljani priredi za svoje člane in po njih vpeljane goste ljubljanska sekcija Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov v petek 16. t. m. Sestanek ob 15 popoldne pred glavnim vhodom v šolo.

— Klanje živine v mestni klavnici. Mestno poglavarstvo v Ljubljani opozarja vse prizadete, zlasti mesarje in gostilničarje, da je po sklepu mestnega sveta ob 20. marca 1936, določilo 1 pravilnika za mestno klavnico ljubljansko in § 28 zakona o odvracanju in zatiranju živ. kužnih bolezni v območju mestne občine ljubljanske prepovedano klati goveda, teleta, prašiče, drobnico in konje drugod kakor v mestni klavnici. Izvzeti od teh določil so kmeti posestniki, ki smejo na lastnem posestvu izrežene prašiče klati doma, če je meso namenjeno izključno za lastno družinsko uporabo. Če je pa tak posestnik obenem gostilničar ali mesar, sme vse zgoraj navedene živali klati edinele v mestni klavnici.

KINO

Danajšnji spored

22-21 **UNION**
Karl May v prvem filmu
Premiera! **Skozi puščavo**

27-30 **SLOGA**
Misteriozno! Napeto!
Kitajski detektiv v borbi z duhovi!

Charlie Chanova tajnost

21-24 **MATICA**
L'equipage
Tovariši v življenju in smrti.

Premiera najboljšega filma francoske produkcije!

Predstave ob 16, 19 in 21 ur!

— Vse pisarniške posle, trgovske predmete, stenografijo, stroje pisne itd., nemško se lahko naučite v večernem trgovskem tečaju na Christofom učnem zavodu, Domobranska 15. Informacije, prijave dnevnih, tudi zvečer od 7. ure. Pričetek tečaja 19. oktobra. Šolnina 100 Din za vse predmete.

— Obhod in strokoven ogled gradnje železnice zvez Sevnica-Št. Janž je moral minulo nedeljo vsled trajno slabega vremena odpasti. Zato priredi ljubljanska sekcija Zdrženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov to ekskurzijo za svoje člane in po njih vpeljane goste prihodno nedeljo 18. t. m. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 5.30 do Sevnice (nedeljski povratni vozni listek), Normalne pešboje ob Mirni navzoor tri ure. Ob 13 skupen obed v Tržišču. Radi pravočasnega naročila obeda in obvestitve gradbenega gospodarja in podjetnika je neobhodno potrebno, da se prijavi udeležba pri tajništvu sekcije (Gledališka ulica 8, IV. nadstropje) najkasneje do sobote 17. t. m. opoldne.

— Opozorilo staršem žolobvezne dece. Zdi se nam važno opozoriti starše ob početku novega šolskega leta, da posvetijo pri vseh skrbih, ki jih imajo s pripravami za šolo, tudi nekaj misli pravilni držbi svojih otrok. Dolgo sedenje v šoli utrudijo mlado telo, da zavzame malomarno držo (se kaj rado sesede), kar daje podlago krivljenju hrbtenice (posebno pri slabotnih). Otroka se mora zato ob času pogledati, če ne opazimo na njegovi hrbtenici malenkostnih kvarnih izprememb ali malomarnosti v držbi telesa. — Ko bi bili starši pazljivejši, bi ne bilo toliko ljudi z različnimi napakami hrbta. — Priliko za pravilno in ceneno zdravljenje imajo v Ortopedskem zavodu Ateene. Vendar že več let opažamo, da se oglasi mnogo prizadetih v zavodu za zdravljenje, ko je hiba že zastarela in jim ni pomoči. Zdraviti moramo mladež človeka, dokler so njegove kosti mehke in prožne. Z ortopedsko telovadbo se gotovo doseže uspeh. To potrjujejo številni pacienti, ki so se zdravili v zavodu. Bilo jih je tekom osmih let nad 800, kar potrjuje sloves ustanove. Zdravljenje se vrši pod stalnim nadzorstvom zdravnika in s strokovno izvežbanimi maserkami. Šolska mladina poseja zavod lahko v času obilnatne šolske telovadbe, če ima za ortopedsko zdravljenje zdravniško izpričevalo. Zdravljenje zavarovancev OUZD in nekaterih hišnih blagin je skoraj brezplačno. Vsa podrobna pojasnila se dobe dnevno od 15 do 19 v zavodu v poslopu internata Mladike, podprilije, Šubičeva ulica. — Vodstvo zavoda.

Skozi puščavo

čar Jutrove dežele!

Danes premiera v kinu »UNION«

— Nad 200 krošnjarjev aretiranih. Včeraj smo poročali o veliki raciji na krošnjarje, ki jo je uprizarila ljubljanska policija. Medtem, ko je bilo do opoldne v ponedeljek prijetih kakšnih 70 krošnjarjev, se je racija popoldne še nadaljevala ter je policija do večera spravila na dvorišče in v razne zapore nad 200 krošnjarjev. Ako računamo, da je bilo v mestu polovljenih samo polovico krošnjarjev, potem moremo mirno sklepati, da se v Ljubljani preživlja s krošnjarenjem 400 do 500 oseb. Seveda je morala policija v ponedeljek poslovati z vso naglico tako, da je mogla že popoldne izpustiti večino krošnjarjev. Posebno natančno si je ogledala krošnjarje z blagom in s preproganji ter je vsakega vestno izprašala. V domnevi, da izvira blago iz nepoštenih virov. Toda vsak teh krošnjarjev se je izkazal s kakšnim potrdilom tako, da je bil kmalu izpuščen. V zaporu je čez noč ostalo le sedem krošnjarjev, namreč takih, ki krošnjarijo s starimi oblekami. Obleke v Ljubljani zamenjujejo za perutnino, v glavnem za purane, v Bosni pa jih s primernim dobičkom prodajajo. Ta kupčija sama na sebi ne bi bila nič napačnega, toda ima svojo senčno stran. Bosanci

Tečaji fiz'ološke (zdravstvene) telovadbe

za dame — gospode — otroke — vsak torek, četrtek, soboto od 6. ure zvečer dalje v telovadnici na učiteljsku. Prijave od 14. t. m. dalje istotam.

kupujejo vsako blago, ne glede na izvor, samo da je poceni. V nekaterih zakonitih lokalih so osnovane prave borze s tem »bosanskim« blagom. Nešteti zlikovci kradejo po mestu kose obleke, perila, najraje pa suknje po kavarnah, gostilnah in pa po šolah. Večina ukradenega blaga pride potem v roke Bosancem, ki ga potem odpravijo v Bosno tako, da ga lastniki nikoli več ne vidijo. Racija proti krošnjarjem ima torej v prvi vrsti ta namen, da ubrani zimsko garderobo pred tatinskimi prsti in prepreči pravkar nastajajočo sezono zimskih tatvin.

— Gramofonske plošče in gramofone bivše tvrdke A. Rasberger dobiče po razprodajnih cenah v Dalmatinovi ul. 10, nasproti hotela Štrukelj.

Maribor

— Občinska seja — 1 minuto. Včeraj zvečer se je vršila seja občinskega sveta, ki je bila med vsemi dosedanjimi gotovo najkrajša, ker je trajala jedva dobro minuto. Občinski svet se je moral se-stati zaradi prestilizacije sklepa o nakupu vojaških skladišč v svrhu gradnje nove carinarnice oz. zaradi prodaje občinskih vojaških erarij. Novi sklep je povsem formalnega značaja ter bistvo pogodbe ne spremeni. Je pa s tem »stopilo« vprašanje nove carinarnice v zaključni stadij ter bo občina kmalu postala lastnica potrebne zemljišča, na katerem se bo prihodnje leto začela carinarnica graditi.

— Ljudski oder. Jutri v četrtek ob 20 sestanek na odru. Ljudski oder počasi spomin mrtvih dne 8. novembra z vpriporizirajo igre »Orovov« v Medvedovi režiji Kmalu se začne tudi priprave za vpriporizirane izvirne igre »Mutek Osojski«, ki jo je spisal Mariborčan g. Brumen.

— Izlet avstrijskih policistov. Policijski uradniki in stražniki iz Gradca in ostalih mest avstrijske Štajerske so priredili preteklo nedeljo izlet z avtobusi v Maribor in Slovenske gorice. Mariborske zanimivosti jim je razkazoval prof. Baš. Odnesli so s svojega izleta najlepše vtise, dasi jim vreme ni bilo naklonjeno.

— Avstrijski letovislač je izginil. Oraška policija je obvestila naše oblasti, da pogrešajo absolutno srednje šole 20-letnega Viliama Vosterniga, ki je bil na letovisčju v Dalmaciji. Odpotoval je že 6. oktobra z Splita, pa ga še dosedaj ni domov v Gradec in prav tako ni od njega nobenega glasu. Vosternig je visoke postave, črni las, črni oči, dobrih zob, oblečen v črn hubertus plašč in športno obleko. Domači so v strahu, da se je ali pone-rešil ali pa izvršil samomor.

— Nov inženjer-arhitekt. Na tehniški fakulteti ljubljanske univerze je naredil te dni sin mariborskega odvetnika dr. Kumbatoviča s prav dobrim uspehom diplomski izpit ter je zapustil zavod kot inženjer-arhitekt. Čestitamo!

— Društvo državnih vpokojencev v Mariboru bo imelo prihodno nedeljo, 18. t. m. ob pol 12 v frančiškanski cerkvi sv. mašo zadušnico s petjem za umrle svoje člane. Vsi vpokojenci, člani in ne-člani so vnušno vabljeni. — Odbor.

— Prva ponovitev »Prve legije«, ki je dosegla pri premieri tako krasen uspeh ter je gotovo čna najvzornijej podanih predstav, kar smo jih v mariborskem gledališču doživeli, bo jutri, v četrtek za red C.

— Žetev smrti. V bolnišnici je umrla g. Frančiška Vrance, soproga stroinega delavca drž. žel. v starosti 56 let. Prepeljali so jo na Brezno ter tam položili k večnemu počitku. Naj počiva v miru!

— Operacije v bolnišnici. K naši tozadevni včerašnji notici nam sporoča uprava bolnišnice, da smo bili mistificirani ter se je v teku zadnjega tedna vršilo v bolnišnici normalno število operacij.

— Čigava je zapesna ura? Orožniki na Teznu so zaplenili zlato zapesno uro na črnem traku z arabskimi številkami. Zadač ima ura vgrvirano številko 1.539.996. Lastnik naj se javi pri orožnikih na Teznu.

— Dimnikarski okoliš v Studencih pri Mariboru je razpisal. Prošnje se morajo v roku 30 dni vložiti pri sreskem načelnstvu Maribor desni breg.

Celje

— Prvi prosvetni večer KPD je bil v ponedeljek zvečer v veliko dvorani Ljudske posojilnice. Sezono prosvetnih večerov je otvoril letos z izredno zanimivim in globokim predavanjem vseučiliški profesor g. dr. Franc Veber iz Ljubljane, ki je v temeljitem in globoko zasnovanem govoru razpravljal o raznih gospodarskih naukih, ki danes najbolj zanimajo svet. Obširno je predavatelj razpravljal o skrajnem individualističnem (kapitalističnem) in o skrajnem kolektivističnem gospodarstvu ter odklonil oba, ker jima je že gospodarstvo samo smoter življenja ne pa sredstvo, kar bi moralo biti. Odklonil jih je tudi zato, ker sta oba ateistična in materialistična ter se zavzel za pravo združeno gospodarstvo, ki naj sloni na teizmu in idealizmu. Pravega res združnega gospodarstva si brez prave vere in res krščanskega duha ne moremo predstavljati. Za svoja tehtna izjavljanja je žel predavatelj s strani izbranega občinstva mnogo pohvale. Pred predavanjem je spre-govoril ob začetku sezone za uvod nekaj primer-nih besed družstveni predsednik g. prof. Kovarčič, na platnu smo pa videli lep sodobni film, ki nam prikazuje človeka v boju s strojem.

— Redni članski sestanek krajevnega organizacije JRZ v Celju bo v petek, dne 16. oktobra ob 8 zvečer v fantovski sobi v Domu. O političnem položaju bo poročal glavni urednik »Slovenca« g. dr. Ivan Ahčin iz Ljubljane.

— Seja Vinnecijeve konference bo danes ob 19.15 v občinskem lokal. Prosimo točne in zanesljive udeležbe.

— Iz uprave mestnega gledališča. Zanimanje za gostovanje ljubljanskega Narodnega gledališča je izredno veliko, kar dokazuje predvsem veliko število prijateljev gledališča, ki so se prijavili za abonma tako, da je gledališče skoraj popolnoma zasedeno samo s stalnimi obiskovalci. Danes bo otvoritvena predstava Ljubljansko Narodno gledališče bo vpriporilo Puccinijevu opero Madame Butterfly. Občinstvo opozarjamo, da mora biti v gledališču že nekaj minut pred 8, ker se bo predstava začela točno. Po pričetku predstave vstop ne bo več dovoljen. Na dijaško stojšče imajo dostop samo dijak, ki se lahko legitimirajo z dijaškimi knjižicami.

— Kino Metropol. Danes »MEDENI TEDNI« in najnovejši Foxov xednik.

— Med. univ. dr. Savo Aleksič, specialist za uho, grlo, nos ordinira od 12—16. Cankarjeva 7, Celje.

— Izgubljena evidenčna tablica za dvokolo. Na poti s Sp. Hudinje do Celja je bila izgubljena evidenčna tablica za Celje od dvokolesa št. 15.899. Pošten najditelj naj jo odda v podružnici »Slov.«

Uredba o odkupu bombaža

Poročali smo že, da je objavljena uredba o odkupu bombaža v naši državi. Po tej uredbi morajo uvozniki in potrošniki bombaža vsako leto najprej kupiti domačo produkcijo bombaža, poleg tega pa bodo morali plačevati še posebno kontrolno takso pri uvozu.

Iz besedila uredbe je razvidno, da bodo morali to takso plačati uvozniki, trgovci in porabniki surovega bombaža, torej predelavci. Ni pa z novo uredbo obremenjen tudi uvoz predelav, kar bi bilo tudi zelo važno in bo v primeru, če bo kontrolna taksa znatna in če bodo cene domačega bombaža previsoke, povzročilo v predelavski industriji zmanjšanje dela v korist uvoza tujeje predelave, od katerega uvoza pa se hočemo emancipirati.

Namen nove uredbe je pospeševati domačo produkcijo. Zato je tudi določeno, da sme znašati odkupna cena za bombaž domačega pridelka do 50% več kot povprečna cena bombaža na newyorški borzi. Za primer navajamo, da je znašala zadnja notacija za bombaž, ki prihaja v poštev za določanje cene bombaža pri nas 10. oktobra v New Yorku 11.88 centov za angl. funt (0.453 kg), torej po uradnem tečaju dolarja 5.125 Din za 0.453 kg. Ta cena se pa lahko zviša za 50%, torej 7.69 Din za angl. funt (0.453 kg).

Če bo znašala kontrolna taksa za 1 kg uvoženega bombaža 10 par, torej nekaj nad 1% cene v New Yorku, potem bi bilo po uspehu leta 1935 pričakovati, da bo dala kontrolna taksa letno okoli polgred milijon Din. Seveda pa bi bila odstotna obremenitev znatno manjša, če bi računali nakupno ceno franko naša meja.

Naša domača proda'cija

V zvezi s to uredbo smo prejeli iz Južne Srbije naslednji zanimiv dopis, katerega prinašamo v izveščku:

Kako je pa z našim domačim pridelkom? Zelo malenkostno je. Ima pa že svojo zgodovino. Bombaž so začeli pridelovati pri nas sicer tako nazadnjaški Turki že pred desetletji. Tako so ga pridelovali ob izlivih rek Morave, Nišave, Neretve in Timoka in tudi v Južni Srbiji. Danes niti zdalek ne pridelujejo toliko bombaža, kolikor bi ga lahko z ozirom na podnebne razmere. Po izjavah strokovnjakov bi v Jugoslaviji lahko sejali bombaž predvsem v južnem delu Južne Srbije, kjer ga danes tudi največ pridelajo, v černoškem Primorju, deloma v Dalmaciji in Hercegovini, pa celo v vzhodnih predelih Banata. Južna Srbija, kjer se nahajam že dobro leto dni in mi je sorazmerno znana, pa pomeni najboljšo bombažovo polje.

Kliring z Italijo

Poročali smo že, da je v ponedeljek, 12. oktobra, začel poslovati naš novi kliring z Italijo na podlagi obračunskega tečaja: 100 lir je 228.83 Din. Istočasno je začel poslovati kliring tudi v Italiji ter je prvokrat od zopetne otvoritve italijanskih borz notirala tudi deviza Belgrad.

Dne 25. septembra, ko so bile borze zadnjikrat odprte pred zaporo zaradi negotove valutne situacije, je znašala notacija Belgrad v Trstu 28.79. Dne 12. oktobra, 5 dni po otvoritvi italijanskih borz, pa se je pojavila zopet na tržaški borzi notacija Belgrada s 43.70. To pomeni padec lire za skoraj 52%, primerjajoč oba tečaja. Oba tečaja sta popolnoma fiksna, kar bo v veliki meri doprinešelo k stalni ureditvi trgovinskega razmerja med obema državama. Je pa tečaj lire zelo nizek v primeri s prejšnjimi, kar gotovo ne bo pospeševalo živahnosti razvoja medsebojnih odnosov ter bo prej pospeševalo italijanski uvoz k nam, kar pa je zopet v nameri izenačiti čimbolj trgovinsko bilanco, da ne pride do velikega aktivnega salda, ki zadaja take skrbi naši gospodarski politiki in moramo za njegovo likvidacijo doprinesati znatne žrtve.

V zvezi s tem ponovno navajamo nove nakupne cene, ki jih plača Italijanska banka za zlato. Prejšnja nakupna cena je znašala 12.628 lir za kg zlata. Ta nakupna cena je veljala do konca novembra 1935. Tedaj je Italijanska banka zvišala nakupno ceno zlata na 15.450 lir za 1 kg, torej se je zmanjšala vrednost lire po tem sklepanju za okoli 18%. Sedaj pa je bila ponovno zvišana nakupna cena za zlato in sicer na 21.381 lir za 1 kg, kar pomeni ponovno znižanje lire za 38%.

Nadalje je naša Narodna banka izdala tudi nova navodila za plačilo blaga v italijanskem kliringu. Za blago, dobljeno pred 1. oktobrom, veljajo določila, kot jih je objavila Narodna banka 15. julija letos. Uvozniki morajo plačati polovico v kliringu, drugi polovico pa s polovico vrednosti v dinarjih na zbiralni račun pri Narodni banki. Izvozniki pa smejo realizirati čke s 100% na domačih borzah. Za dobo po 1. oktobru pa veljajo nova določila.

Za efektivne lire je izredno malo povpraševanja ter je njih tečaj padel danes v Ljubljani na 215—225.

V Zagrebu so nudili italijanske čke po 3.19.

Kliring s CSR

Včeraj smo objavili obračunski tečaj za naš kliring s Českoslovaško, ki je že začel obojestransko funkcionirati. Tečaj znaša 151.34 Din za 100 českoslovaških kron. Tudi za českoslovaški kliring je Narodna banka v posebnem cirkularju izdala posebna navodila.

Za blago do 12. oktobra se plača 50% po novem tečaju 151.34, 50% pa po starem tečaju 181.03 Din za 100 českoslo. kron. Za blago po 12. oktobru pa veljajo samo tečaji, kakor so določeni sedaj.

V ponedeljek je bila tudi zabeležena notacija devize Belgrad v Prazi. Nominalna notacija znaša 65.9518—66.2018. Notacija za valuto pa je bila 57.80—58.20.

DOPOLNILNI TEČAJ ZA MIZARSKO RISANJE IN NOTRANJO ARHITEKTURO

Od novembra do konca junija prih. leta priredi Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani nedeljski strokovni tečaj za izpopolnitev mizarskih mojstrov in pomočnikov, ki že obvladajo strokovno risanje. Tečaj se bo vršil v prostorih Tehniške srednje šole pod vodstvom strokovnjaka. Predmet tečaja bo: porazdelitev opreme za druž. stanovanja v danem tlorisu, ortogonalni in isometrični pogled opremljenega stanovanja in posameznih kosov pohištva, perspektiva posameznih kosov in celotnega interijera v različnih tehnikah, različne vrste stavbnega pohištva, slogovno pohištvo, risanje pohištva v naravni velikosti po predloženih slikah. Prijave za tečaj, s točnim naslovom, je poslati Zbornici za TOI v Ljubljani do najkasneje 23. oktobra t. l.

Uspeh švicarskega obrambnega posojila. Na švicarsko obrambno posojilo, ki je razpisano v višini 235 milij. frankov, je doslej vpisanih nad 200 milij. frankov.

Zakaj pri nas, zlasti v Južni Srbiji, niso in ne pridelujejo toliko bombaža, kolikor bi ga lahko? Odgovor je sila enostaven. Bili so časi, ko se je saditev tobaka ali pa gojitve sviloprejk mnogo bolj izplačala. Na drugi strani pa z malenkostno domačo produkcijo skoraj ni bilo mogoče konkurirati tujini. Zadnje čase se je začelo tudi kmetijsko ministristvo v veliki meri pečati s povečanjem domače bombaževе produkcije. Vendar eno v zadnjih desetih letih lepo napredovali v gojitvi bombaža. L. 1926 je bilo pri nas zasajenih z bombažem vsega skupaj 707 ha, letos, 10 let kasneje, se je številka več kot podvojila (1833 ha). Res, je, da nikoli ne bomo mogli doma pridelati toliko bombaža, da bi lahko pokrili domačo potrebo, posebej še, ker število vreten stalno raste in bo še raslo. Omeniti moram, da je zadnja leta v Južni Srbiji saditev tobaka začela padati, posebno rapidno pa se znižuje število sviloprejk. Oboje zato, ker ne gre v denar. Bili so časi, pred nekaj leti samo, ko so sviloprejkine bube prodajali po 5—6 krat dražje kot danes. Nasprotno pa prav bombaž kaže zadnji čas rastočo tendenco. Razen tega je po novi uredbi kmetu zagotovljeno, da bo pridelek prodal.

Da boste videli, kaj lahko prav v bombažni produkciji stori država, bom samo v nekaj besedah omenil Bolgarijo in njen velikanski porast bombaževеga pridelka v zadnjih nekaj letih. Klimatske razmere so v Bolgariji približno iste kot v Južni Srbiji. Prvič so v Bolgariji zasajili bombaž l. 1897 in sicer 552 ha. Pred svetovno vojno je številka dosegla višino 1023 ha. Po sodelni vojni znatno pomembnejši dvig (l. 1924 2146 ha). L. 1931 pa je imela Bolgarija že 5534 ha površine zasajene z bombažem. To leto pa pomeni prav za prav začetek razvoja bolgarske tekstilne industrije. Takole je rastla zasejana površina: l. 1932 8037 ha, 1933 že 20.533 ha, potem do l. 1935 skoraj ni napredovanja, lani pa so zasajali že 36.187 ha bombaža. Letošnja letina bo znašala po cenitvah okrog 10 milijonov kg bombaža. Bombažnega semena pa so lani pridelali skoraj 19.000.000 kg.

Dodatno k temu pismu iz Južne Srbije pa objavljamo še nekatere podatke o evropski produkciji bombaža v zadnjih letih:

V Bolgariji je posejana površina od povprečja 5 let 1925—1929 narasla od 4000 ha na 36.000 ha lani, v Grčiji od 16.000 na 45.000, v Turčiji od 149.000 ha na 162.000 ha (1934), in Španiji od 6000 na 10.000 ha (1934), primerno se je pomnožila tudi produkcija. Za vso Evropo razen Rusije cenijo, da je produkcija bombaža narasla od 147.000 met. stotov leta 1931 na 497.000 met. stotov leta 1935, še višje pa so številke za 1935.

Zavarovalnice in vpis 6% obligacijskega posojila

V soboto, ko se je začelo vpisovanje 6% obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske, smo opozorili na to, da so pri vpisu zagrebškega občinskega posojila pred leti v odlični meri pripomogle k uspehu tudi lamošnje zavarovalnice, ki so vpisale znatne vsote v gotovini. Temu primeru bi morali slediti tudi zavarovalni zavodi, ki imajo v Sloveniji znatne portfelje v raznih vrstah zavarovanja. Pomisliti je treba, koliko inozemskih zavarovalnih družb dela v Ljubljani, koliko izvenslovenskih zavarovalnic ima znatno poslovanje v Sloveniji. Toda plasman njih premijskih rezerv pa ni zadosten v Sloveniji, razen pri nekaterih redkih izjemah. Zato bi bilo na mestu, da zavarovalnice tudi del svojega denarja, ki so ga dobile v Sloveniji plasirajo zopet nazaj v naložbe, ki so v korist slovenskemu gospodarstvu.

Če je zapreka v tem, da je potrebno za naložbo premijskih rezerv v komunalne papirje posebno dovoljenje ministrstva za trgovino in industrijo, potem apeliramo na to ministrstvo, da čimprej izda to dovoljenje in omogoči zavarovalnicam, da sodelujejo pri vpisu novega obligacijskega posojila, da pomagajo pri obnovi našega gospodarskega življenja.

Sračje gnezdo, ki so ga pri nas znesli skupaj Orjunci, Sokoli, pofovci, »bojevniki«, Hodžerovci, Ljotičevci, socijalisti, komunisti in Mačkovci, se imenuje »Slovenska ljudska fronta«, ki je protislovenska, protiljudska in ustanovljena le za uspešnejše prerivanje h koritom.

Stanje naših kliringov

Naš kliring s Francijo. Po najnovejših podatkih kompenzacijskega urada pri pariški trgovinski zbornici z dne 6. oktobra je bil v jugoslovanskem kliringu s Francijo izplačan zadnji račun, tedaj na račun A št. 5587 z dne 27. septembra 1934.

Aktivni saldo v prometu s Poljsko nadalje narasča ter je dosegel že 5.1 milij. Din.

V grškem kliringu znašajo terjatve na 30% račun 37.200.000 Din, kompenzacijskih bonov pa je v obtoku za 41.474.000 drahem.

Kvota Jugoslovanske združene banke v Zagrebu. Jugoslovanska združena banka d. d., Zagreb—Belgrad, objavlja svojo kvoto za prvo polovico l. 1936. Izplačala bo stare vloge do 100.000 Din z 12%, nad 100.000 Din pa s 14%, torej enako kot za drugo polovico 1935. Poleg tega izplačuje vsem tudi polletne obresti.

Nova delniška družba. Minister trgovine in industrije je odobril osnovevanje deln. družbe Dubrava z glavnico 1 milij. Din, razdeljeno na 1000 delnic po 1000 Din imenske vrednosti. Družba se bo bavila zlasti z rudarskimi posli. Pri njej sodeluje tudi francoski kapital.

»Liferant.« Izšla je že druga številka tednika »Liferant«, ki prinaša v srbohrvaščini in nemščini članke o javnih delih, razpisih dobav in licitacij za vso državo. List stane letno 300 Din. Ureja ga dr. Dimitrije Vasić.

Bolgarsko združenstvo. Dr. Ilija Palazov, gl. ravnatelj Zveze ljudskih bank v Sofiji, je napisal knjigo o bolgarskem združenstvu, katero je prevedel iz bolgarskega Koeta Kraifumović, časnikar v Sofiji. Knjigo je izdala Zveza nabavljalnih združenj drž. službenecov kot 14. zvezek svoje združne knjižnice.



„Odol“ učinkuje zaščitno

L83

Kdor z Odolom neguje usta, varuje svoje zdravje. Odol učinkuje zaščitno zoper infekcije, torej pri nahu, bolečinah v vratu, hripi in pri podobnih nevarnostih. Odol je zaradi tega idealno sredstvo za nego ust, zlasti v prehodni vremenski dobi. Zaradi tega upoštevajte pregovor: Ohranite z Odolom zdrave zobe, bezgavke, vrat in usta!

ODOLO

Je označilo še bolj izpopolnjenega Odola, čigar antiseptični učinki so izredno zvišani. Bakteriološki in klinični poskusi so znanstveno dokazali, da Odol uničuje bakterije.

Naraščanje našega zlatega zaklada

Najnovejši izkaz Narodne banke za 8. oktober kaže te postavke (v milij. din, v oklepajih razlika v primeru izkazov za 30. september):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.485.3 (+ 8.5), zlato v inozemstvu 91.9 (+ 16.0), skupno zlato 1.577.2 (+ 24.4), devize izven podlage 563.1 (+ 10.3), kovani denar 328.7 (+ 2.8), posojila: mešna 1.441.1 (+ 21.4), lombardna 257.0 (+ 6.2), skupno 1.698.2 (+ 27.5), razna aktiva 667.1 (+ 3.9).

Pasiva: bankovi v obtoku 5.259.4 (+ 9.1), državne terjatve 15.0 (+ 1.7), žiro 760.4 (+ 21.6), razni računi 751.0 (+ 3.5), skupno obveznosti po vidu 1.526.5 (+ 1.526.5 (+ 26.7), obveznosti z rokom 50.0, razna pasiva 307.4 (+ 5.4).

Obtok bankovcev in obveznosti po v. 6.785.9 (+ 35.9), skupna podlaga 2026.7 (+ 31.3), od tega samo zlata podlaga v blaginjah 1.908.6 (+ 10.8) milij. din, skupno kritje 29.86 (29.56), od tega samo kritje z zlatom v blaginjah 28.12 (28.11)%.

Ta izkaz kaže še posledice ultima v povečanju posojil banke tako v eskontu kot lombardu. Poleg tega se je povečal tudi obtok bankovcev, dočim se je zmanjšal obtok kovanega denarja.

Izkaz dalira od četrtka preteklega tedna ter ne kaže posebnih zmanjšanj v postavki devize izven podlage, odkoder je Narodna banka oddala znatne količine funtov v kritje povpraševanja naših uvoznikov. V petek Narodna banka ni poslovala, pač pa v soboto. Razveseljivo znamenje je stalno naraščanje zlatega zaklada, ki je višji tako doma kot v inozemstvu.

Pogajanja s francoskimi upniki. Z ozirom na novo nastali položaj po devalvaciji franka se je obrnil obrambni odbor lastnikov predvojnih srbskih in povojnih jugoslovanskih posojil pri Francoski zvezi lastnikov vrednostnih papirjev na našo vlado z izjavo, v kateri si je rezerviral popolno pravico, katero da imajo lastniki glede valute plačila teh posojil, po emisijskih pogodbah in kasnejših konvencijah. Nadalje je zahteval začetek pogajanj, da se pregledajo vse možnosti rešitve tega vprašanja, katerega je potrebna z ozirom na novo nastali položaj po francoski valutni reformi.

Produkcija bakra v borskem rudniku. Družba borskih rudnikov je producirala pretekli mesec 2635 ton bakra (lani septembra 3648). Skupno je v prvih 9 mesecih znašala produkcija bakra 30.415 ton, dočim je znašala lani v istem času samo 28.866 ton.

PEKOVSKI STROKOVNI TEČAJ

V prvi polovici novembra t. l. bo strokovni tečaj za kandidate, ki nameravajo polagati mojstroski izpit iz pekovske stroke. Poučevalo se bo pa tudi tako, da bo tečaj nudil tudi že samostojnim mojstrom priliko dopolnilni izobrazbe. Predavalo se bo o žitu, mlevskih izdelkih, o raznih sistemih pekovskih peči zvezano z ogledom raznih vzornih pekarn, o opremi delavnice in delavnih pripomočkih, o izdelavi testa in peki raznih vrst kruha, o kalkulaciji in glavnih načelih knjigovodstva, o trgovini z moko ter o obrtnih in delavskih predpisih, ki se tičejo pekovske stroke.

Tečaj bo brezplačen ter bo v prostorih Zbornice za TOI en teden, dnevno po 2—3 ure in ob času, ki bo udeležencem najprimernejši in omogočena udeležba tudi interesentom izven Ljubljane, na pr. iz Kranja, Škofje Loke, Kamnika, Vrhnike in Litije. — Prijave za tečaj je z navedbo točnega naslova poslati najkasneje do 25. oktobra na Zbornico TOI v Ljubljani.

Zagorka, d. d. za gradbeno industrijo v Zagrebu izkazuje za 1935 pri glavnici 10 milijonov Din 2.26 milij. Din izgube poleg prenosa izgube iz l. 1933—1934 v znesku 1.5 milij. Din.

Dobave. Gradbeni oddelek ravn. drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 13. oktobra ponudbe za dobavo ključavnic (Speerklinden) in 10.000 kg negašnega apna in do dne 16. oktobra za dobavo zarezne strešne opeke in 3 kom. brezovih metel. — Obči oddelek ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do dne 17. oktobra ponudbe za dobavo konceptnega papirja in belega kartona, mašinsko odeljenje istega ravnateljstva pa do dne 21. oktobra ponudbe za dobavo azbestnih plošč ter grafitiranih azbestnih vrvic.

RISARSKI TEČAJ ZA MIZARJE

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi devetmesečni nedeljski risarski tečaj za mojstre in pomočnike mizarske stroke. Pouk se prične v prvi polovici novembra in se bo vršil pod vodstvom strokovnjaka v prostorih Tehniške srednje šole. Prijave s točnim naslovom je poslati do 23. novembra na Zbornico za TOI v Ljubljani.

Borza

Ljubljana, 13. oktobra 1936.

Funt nadalje popušča

Narodna banka je danes nudila v Ljubljani funte po 248, dočim jih je včeraj nudila po 249. Zasebno blago pa se je danes nudilo še ceneje: po 247.50. Vendar na borzi sploh ni bilo zaključkov v funtih. Tudi v Zagrebu je tečaj funta popuštil na 246.9150—248.5150, v Belgradu pa na 247.15 do 248.75.

Avstrijski šiling je v Ljubljani in Zagrebu naraslel na 8.55—8.65, v Belgradu pa na 8.5537 do 8.6537. Orški boni so beležili v Zagrebu 30.02 do 30.72, v Belgradu 30.58—31.28.

Italijanske lire so nudili v zasebnem kliringu v Zagrebu po 3.19.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 13.95—14.15, v Zagrebu na 13.950—14.050, za sredo novembra na 13.60—13.80, v Belgradu so beležili 13.8103—14.0103.

Tudi drugače je postala tečajnica zopet popolnčša. Od danes naprej beleži Ljubljanska borza med tečaji tudi Prago in Trst.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. godl.	2305.16—2319.75
Berlin 100 mark	1735.53—1749.41
Bruselj 100 belg	727.95—733.01
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	217.42—219.47
New York 100 dolarjev	4296.01—4332.32
Pariz 100 frankov	201.97—203.41
Praga 100 kron	152.68—153.78
Trst 100 lir	226.94—230.02

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 3.370.812 dinarjev.

Promet na belgraski borzi je znašal brez kompenzacij 3.304.000 dinarjev.

Curih. Belgrad 10.00, Pariz 20.275, London 21.31, New York 434.75, Bruselj 73.10, Milan 22.85, Amsterdam 231.35, Berlin 174.25, Dunaj 73, Stockholm 109.875, Oslo 107.075, Kopenhagen 95.125, Praga 15.325, Varšava 81.50, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.39, Buenos Aires 1.2125.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 82—84, agrarji 48.50—49.50, vojna škoda promptna 368—372, begl. obv. 68—69, 8% Bler. pos. 85—88, 7% Bler. pos. 75—78, 7% pos. DHB 86—88, Trboveljska 175—185.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 84 denar, agrarji 48.50—50 (49), vojna škoda promptna 368—371 (368, 373), 11. 12. 368—371, begl. obveznice 70 blago, 8% Blerovo posojilo 85—87 (85), 7% Blerovo posojilo 76.50—77 (76.50, 78), 7% slab. 6800 denar, Priv. agrarna banka 200—204 (205), Trboveljska 182—185 (182), Isia 16 den., Osi. sladk. tov. 135 denar, Gutmann 60 denar.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 84.50 den. (84, 85), agrarji 49—49.50, vojna škoda prompt. 368—369 (372, 368), begl. obveznice 68.75—69; 67.25—68, 8% Blerovo posojilo 86 blago, 7% Bler. posojilo 75.50—76.50 (76.50), 7% posojilo Drž. hip. banke 91 den. — Delnice: Nar. banka 6900—7100, Priv. agrarna banka 198—199 (201, 198).

Zitni trg

Položaj na žitnem trgu je nadalje čvrst, ker se vedno ni blaga na ponudbo. Danes je bila n. pr. zaključena bosanska pšenica po 160, dočim zahtevajo za vojvodinsko blago 165—170. Tudi notacije na ljubljanski borzi so se prilagodile novemu stanju. Ljubljana. Pšenica ban. 79 kg 2% in bč. 78 kg 2% 165—170, bos. 77 kg 2% 160—165, oves slav. 107—110, aid. 140—145, rž 72 kg 2% ban. 130—135, kuruza letina 1935 bč. in ban. 106—108, činkvanin sremski 128—130, umetno sušena za konec 94—95, za november in december 96—98, moka niča bč. in ban. 260—265, št. 4 240—245, št. 5 220—225, otrobi debeli bč. 107—12, drobni bč. 90—92.

Novi Sad. Ječmen: bč., srem. 64 kg 102—105, bč. pomladni 68 kg 125—130. — Moka: bč., ban. Og. 250—260, 2 230—240, 5 210—220, 6 190—200, 7 150—160, 8 105—110, srem. slav. Og. 245—255, 2 225—235, 5 205—215, 6 185—190, 7 150—160, 8 105—110. — Rž ne notira. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjene, promet srednji. Sombor. Pšenica bč. okolica Sombor 158—160, gornje bč., srem., slavin. 160—162, gornje banška 163—165, bč. ladja Begej in bč., ban. potiska šlep 171—173. — Oves bč., srem., slav. 90—92. — Rž bč. 122—124. — Ječmen bč., srem. 63—64 kg 102.50 do 105, bč. pomladni 67—68 kg 117.50—122.50, bar. pomladni 67—68 kg 127.50—132.50. — Kuruza bč., srem., garant. kval. 103—105, bč., srem., nova, sušena 89—91. — Moka bč. Og. 250—270, št. 2 230—245, 5 215—225, 6 200—215, 7 165—175, 8 105—110. — Otrobi bč. 83—85, srem. 81—83. — Fizol bč. uzančni 155—165. — Tendence mirna, promet 68 vagonov.

Rdeča milica zoper delavce v Madridu

Krog rdeče prestolnice je vse v žičnatih ograjah in okopih

»Völkischer Beobachter« poroča iz Seville z dne 10. oktobra: Vse vesti, ki prihajajo iz Madrida, poročajo o vedno večji zmedbi in obupanosti rdečih voditeljev. Zlasti jih skrbi pomanjkanje municije, ki bi jo potrebovali za brambo mesta. Rdeči svet je nujno zahteval vojnega materiala, ki naj mu ga pošljejo iz Barcelone in Valencije.

V Madridu je ljudstvo bolj in bolj nezadovoljno. Zdaj so se začeli upirati celo poljski delavci, ki zahtevajo svojo dnino, ki je že zdavnaj niso več prejeli. Rdeča vlada je odgovorila delavcem z obojenimi milicniki, ki jih je naglala nadnje. Bolj in bolj se širijo tudi med ljudstvom vesti o tem, kako so rdeči voditelji zaradi strahu pred belimi brez glave.

Cim obupnejši je položaj rdečih tolp, tem hujše tolče rdeče časopisje na svoj boben in skuša spraviti ljudstvo na noge zoper »upornike«. Pišejo: »Spricho končne zmagaje se mora vsakdo postaviti za svobodo naroda.«

V mestu je mimo vseh teh nepravil še ta, da je vedno manj vode in je prebivalstvo tudi zato vznemirjeno. V tistih borih urah, ko delijo vodo, je ne morejo vsi dobiti. Po več ur dolgo stojijo ženske s posodami v rokah in slednjič odhajajo praznih posod domov. V nekem razglasu opozarja madridski župan, naj ljudstvo nikar ne skriva in si nabira živila, ker pridejo še hudi časi. — Zdaj je skoraj nemogoče oditi iz Madrida. Kdor bi se predpisom uprl, bo strogo kaznovan. Doslej je v Madridu deset posebnih sodišč za take »dezertarje«.

Kakor poročajo »Times«, so naredili krog in krog Madrida betonske okope in strelske jarkove, ki so v zvezi drug z drugim po močnih žičnih ovirah. Dalje poroča isti list, da je v armadi ljudske fronte

mnogo Francozov, sovjetskih Rusov, Angležev pa tudi laških emigrantov.

Zverinsko početje s špansko duhovščino

Sevilla, 10. oktobra. — Dopisni urad 2. divizije je sporočil dopisniku nemških listov še o nadaljnjih uradno dokazanih grozodejstvih, ki so jih komunistične furije zakrile v krajih južne Španije, kateri so pa nedavno prišli belim četam v roke. — V Antequeri, ki je važna postojanka za zavzetje Malage, so rdeči vprav zverinsko poklali 68 prebivalcev. Zažgali so kapucinsko cerkev in nosili umetniško važno Kristusovo soho po mestu, ki so jo slednjič zažgali.

Takoj, ko so ljudski frontaši dali marksistični milici orožje, so začeli ti kar na debelo moriti duhovnike. Nekega duhovnika, ki so ga bili z noži že vsega oklali in ki mu je prihitel zdravnik na pomoč, so izrgali iz rok zdravnika in ga tako dolgo vlačili po cestah, dokler ni izdihnil. Nekega kapucina, ki si je bil zlomil na begu nogo, so rdeči izrgali Rdečemu križu in ga na mestu pobili.

V Oropesi blizu Toleda se je zgodilo največ zločinov rdečih tolp. Tu so ustanovili svet ljudske fronte in vojne milice. Čigar voditelji so pa iz strahu pred belimi, s pretežno službenih zadev, pobegnili v Madrid. Rdeče tolpe so pobrale vsa živila, živino itd. in so 135 oseb, tudi nekega dvehletnega in štiri letnega otroka vrgli v ječo. — Kaplanu frančiškank so odrezali ušesa, ga pohabili, da je trpel neskončne muke in ga privlekli na vaški trg, kjer so igrali bikoborko z njim: lučali so vanj banderile (puščice za bikoborko). Slednjič so ga ustrelili in tako končali njegovo nečloveško, neizmerno trpljenje.



Vojno taborišče v Madridu. Ker se osvoboditelji bolj in bolj bližajo Madridu, so rdeči zbrali vse vojaštvo ondi. Mesto je eno samo vojno taborišče.

S plesišča na lov na some

V nekem večjem predelu pristanišča v Buenos Airesu je že nekaj dni zasidran parnik »Espérance II«, ki ga je treba nekaj popraviti. To bi ne bilo nič takega, če bi parnik ne bil last posebnih oseb in bi ta oseba ne imela posebnega poklica. »Espérance II« ima za lastnico mlado francosko plesalko, Andrienne d'Espard, njen poklic pa je: lov na some.

Andrienne d'Espard ima zdaj 25 let. Da bi bila nekoč plesalka, se njenim staršem, lastnikom velikih vinogradov v Champagni, še sanjalo ni ob njenem rojstvu. Dosti ovir je morala Andrienne premagati pri svojih starših, da je smela biti plesalka in izkazalo se je, da je prav rojena za to. Kar naglo je postala imenitna plesalka in kot taka je nastopala križem krašem po Severni in Južni Ameriki in šele čez dve leti si je privoščila počitnice, ki jih je preživela v Argentini, kamor je bila tedaj na svoji turneji pravkar prišla.

V Buenos Airesu se spoznala sina neke izvozne trdnice, ki je najrajši hodil na lov na zverine, na visoko morje. Andrienne d'Espard je bila koj vnetja za tako življenje in je začela spremljati mladega trgovca na njegovih lovskih vožnjah z ladjo »Espérance«.

Lov na some dandanašnji že ni več nevaren. Vendar je bila Andrienne priča razburljivemu dogodku, ki je bil odločilnega pomena za njeno nadaljnje življenje. Njen gostitelj se je bil nekoč ko je vprav izstrelil harpuno na nekega soma, zamotal v vrv na harpuni. Zverina, ki jo je zadela harpuna, je potegnila lovca čez krov. Vrv ga je ovirala, da ni mogel plavati. Skoraj bi bil postal žrtev besne zverine, če bi ga ne bil kapitan »Espérance« po srečnem naključju rešil grozne

smrti. Andrienne je šel ta dogodek tako k srcu, da je sklenila, da se odslej posveti poklicu lova na some.

Ko je svoj sklep sporočila staršem, so ji ga seveda čim najstrožje prepovedali. Toda Andrienne ni odnehala, zlasti se, ker je medtem dosegla polnoletnost in je mogla razpolagati s svojim obilnim premoženjem. Z njim si je dala napraviti ladjo »Espérance II« in je odslej samo še lovka na some in se je po vsem Atlantskem oceanu proslavila s svojc vztrajnostjo, drznostjo in žilavostjo. Prav tako je pa vredno občudovanja to, da more, čeprav je nežna in slabotna ženska, prenašati naporno življenje in se sporazumevati z moštvom. — Nedavno je ujela velikanskega soma, ki so, čeprav je bil s harpuno ranjen, imeli še 70 ur opravka z njim, dokler ni bil zares na koncu in so ga mogli spraviti na krov.

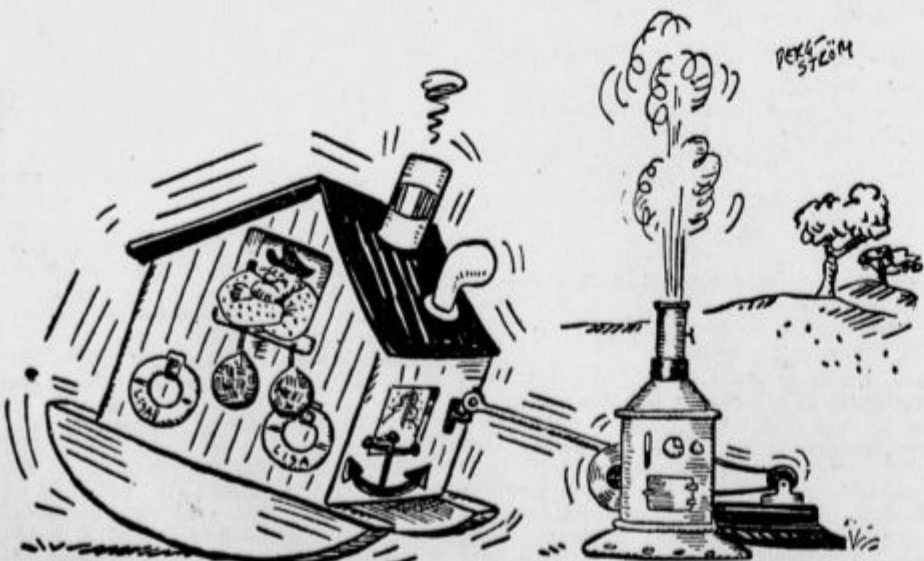
In prav ob tej priliki se je »Espérance II« poškodovala in je zato zasidrana v Buenos Airesu.

Škotska.

Mesar teče za Škoto in kriči: »Hej, vi, hej vi, vaš pes mi je ukradel klobaso in jo požrl.« Škot: »Prav, prav, da mi to poveste. Danes mu torej ne bom dal ničesar več jesti.«

»No, Jeremija, si kaj ustreliš?«
»Devet in devetdeset zajcev!«
»Zakaj pa rajši ne rečeš — sto?«
»Ali naj bom zaradi enega samega zajca lažnivec?«

»Slišim, da ste se s petdesetim letom začeli učiti klavir! Ali niste imeli težkoč?«
»O, pač — s sosedi!«



Kako si je upokojeni ladijski kapitan uredil svoj pokoj.



Vojaške vaje s padali na nemških vojaških manevrih na Bückebergu.

Z Nove Gvineje

Novogvinejski obrežni prebivalci so se od Polinezijscev naučili, da se morejo s svojimi čolni, ki jih izdolbejo iz enega samega debela, odpravljati na dolge vožnje. Čoln je stesan iz lahkega, mehkega lesa. Ob jezeru Sentani ga napravijo iz enega debela prav globoko. Zgoraj ostane le ozek razporek in človek more sedeti le z razkroženimi nogami na obeh robovih čolna. Obe strani čolna okrasijo z rezbarijami. Najlepše pa okrasijo kljun čolna, ki ima navadno obliko ribe. Na obo robova čolna položijo deske in na teh sedijo ljudje. Sredi čolna je vzvišen mostiček, kjer je ognjišče in vse drugo, kar prevažajo s seboj. Včasih ima mostiček tudi ograjo, ki vsaj malo varuje človeka, da ne telebne v vodo. Po troje vodoravnih drogov preko čolna pa imajo za to, da nanje obešajo harpune, loke in puščice ter ribiške priprave. Tudi ti drogovi so na koncih prav lepo izrezljani. Jadro je štirioglasto in sestavljeno in sešito iz palmovih listov. Jadro je po več metrov dolgo in za meter široko. Brez čolnov ti ljudje pač ne bi mogli živeti. Že v najnežnejših letih se otroci vozarijo z njimi. Najprej imajo prav majhne čolničke. S trebuškom ležijo na njih in veslajo kar čofotaje z rokami in nogami. Kakor pa deček dorašča, tako ima tudi zmeraj večji čoln; z njim je prav spojen, da mu je ko tretja roka in noga.

Cim prideš v kako papuansko vas, takoj zagledaš moške, ki si tešijo čolne, z imenom itjja (to je moški čoln; ženski, ki je močnejši, pa se imenuje kajji). Po en čoln dela več moških skupaj. Moške čolne izgotavljajo doma na vasi; ženske čolne pa dokončajo kar v gozdu, kjer so posekali deblo. Zenski čoln je last vse družine, moški pa le enega samega moža.

PAPUANSKI DENAR

Papuanci imajo toliko trgovskega duha v sebi, da jim pravijo, da so Judje iz Oceanije. Ze otroci so takšni, da si naglo kaj pribarantajo in čim starejši so, tem bolj se vdajajo kupčijam in zlasti so mojstri v mešetarjenju. Sleherni dar, sleherni

darilo zahteva spet darilo: na tej logični podlagi stoji vse njihovo družabno življenje. Pridelke, kakor banane, sagojevo moko, gomoljčaste sadeže in tudi svinjsko meso niso le njihova živila, marveč z njimi tudi kupujejo, plačujejo in zamenjajo. Imajo pa tudi svoj denar in to so kamnite sekire, lonci, stari stekleni in porcelanasti biseri in prav za prav le biseri so resnični papuanski denar. Odkod in kdaj so Papuanci prejeli te biserje, pa nihče ne more določiti. Mnogi menijo, da so ti biseri (denar) prišli s Fenicani v te kraje; ali da so jih semkaj zanesli Evropeci, Portugalsci, vendar tega ni moči dokazati.

Pač pa moremo skoraj določno trditi, da so ti stari biseri s Kitajskega. To izpričuje način njih izdelave. Ze od nekdaj so Kitajci prihajali tudi na najoddaljenejše otoke Oceanije. Saj so njihovi tudi oni krasni porcelanasti krožniki in lonci ter skleda, ki jih najdemo na severni Novi Gvineji. Birsee so dobili Papuanci tudi kot plačilo za ptice rajčice. Evropeci so te krasne in dragocene ptice kaj radi plačevali s steklenimi biseri. Vendar ti evropski biseri Papuancem niso bili tako všeč ko oni, ki so jih podedovali po svojih pradedih. In dasi so bisere Evropeci dovažali kar dalje v te kraje in so bili prav takšni, ko stari papuanski, vendar vsak Papuanec dobro ve, kateri biser je še iz nekdanih časov in kateri je nov, ponarejen.

Druge vrste papuanski denar so starodavni, zeleni stekleni obročki. Kdor jih ima, je že kar bogataš. V notranjosti Nove Gvineje plačujejo s školjkami (kauri). Za dve školjki dobiš že prašička, za tri ali štiri rejeneja prašiča, za osem do deset školjk pa dobiš ženo. Več ko deset školjk je pa že takšno premoženje, da se Papuanec še sanjati ne upa o njem. Evropec, ki je viden drugačnih računov in števil, mora pač blagrovati Papuance, ki sicer ne živijo brez dela, niti ne poznajo razkošja, vendar niso lačni, niso zaslužnjeni po tovarnah in so brez naših skrbi. Poznajo le svoje skromno bogastvo, nekaj preluknjanih školjk in vendar složno živijo v svojih čolnih in stavbah na koleh!



V sovjetskem raju lakote. Sestrani otroci, žrtve judovske vlade v Moskvi.

Tudi v Angliji manj otrok

Iz Londona poročajo: Angleški narodni gospodarstveniki proročujejo prihodnji generaciji krizo, ki bo naravnost strahotna. Znani statističar dr. Grace Leybourne je nedavno dejal, da bo število angleškega naroda, ki obsega zdaj 45 milijonov ljudi, v naslednjih petih letih padlo za milijon ljudi in še čez pet za poldrugi milijon ljudi. Pravi, da bo l. 1951 v Angliji samo 42,6 milijona ljudi. Ubenjak je povedal še več. Po njegovem mnenju se bo l. 1066 znižalo to število na 37,5 in l. 1976 na 32 milijonov ljudi. Nekateri črnogledi celo pravijo, da bo krog l. 1970 samo 20 milijonov ljudi v Angliji. Vsa Anglija se je zgrozila spričo teh podatkov.

Če hočete vedeti

Ščuka izleže do 150.000 jajčec.

V vročih vrelih Foser in Lafra v Tunisu živi riba, ki prenese vročino 75 stopinj Celzija.

Šivalni stroj naredi v istem času 24- do 30krat več vbovov ko urna šivilja.

Španski kralji so smeli nekoč po mestu Bilbao samo peš hoditi, niso se pa smeli voziti.

Navrtane breze dajo v 8 dneh do 40 l soka, tako zvanega brezovega vina.

Odrasel vol izloči v 24 urah 9 kg ogljikove kisline.

Na otoku Madeira je 550 vrst hroščev, a 200 vrst jih ne more letati.

Ko so ustrelili Andreja Hoferja, tirolskega junaka, ga je usmrtil šele 13. strel.

V Indiji častijo 300 zob Bude.



»Kdo od vaju se je pritožil, da je meso trdo?«



Družina se pelje na sprehod.

Gledališče in koncerti

Operno goslovanje tenorista A. Drmota

Zelo hitro se je povzpela in menda že kar dober znanec našega opernega občinstva — mladi tenorist Drmota, ki je danes član dunajske opere. V preteklih dneh, ko se je mudil pri nas, je zopet nastopil v naši operi in sicer v dveh predstavah. Pel je Alfreda Germonta v Verdijevi operi »Traviata« in poročnika Pinkertona v Puccinijevi operi »Madame Butterfly«. Vrednote Drmotovega tenorskega glasu so nam danes že poznane in vsekakor moramo ceniti izredno visoko izdelanost in resno lepoto petja, ki jo zmoro pevec v svojim lirskim glasom, ki se bo pa s časom nedvomno še razvil in razširil v obsegu in moči. Če je petje že iz oblikovano do tistih meja, kjer obstoja resnična umetnost, je pa igra mladega umetnika še bolj v pričetku razvoja. Treba ji bo še razmaha, da se razčisti ter tako izbeži primere površne patetike, ki se tu in tam (predvsem, kadar je igralec v svoji vlogi siguren) javlja, pa da se istočasno notranje še poglobi, ali vsaj dobi notranjemu doživljanju povsem prikladen in z njim povsem prepojen zunanji izraz. Sicer se pa to nujno veže tudi z življenjskim razvojem človeka, in če je ta razvoj pravičen ter poleg tega še postavljen v okvir take umetniške kulture, kot je lastna dunajskega opernega gledališča, potem je podano upanje na najlepše uspehe. Treba pa je priznati, da je bilo gostovanje tenorista Drmota za naše operno življenje oživljajoč dogodek, ki je zapustil resen umetniški vtis.

Mariborsko gledališče: N. L. Tolstoj: Živi mrtvec

Pričujoče delo je napisal Tolstoj, ko se je bila njegova iskoča misel že docela odvrnila od Zapada, njegovih družbenih ustanov in kulturnih vrednot tu v ostri kritiki obrodila rusko zapadnjaško družbo. Kot zastopnik propadajočega plemiškega razreda zgrajenega na socialni krivici in moralni laži, je misleč Tolstoj kmalu spoznal, da je z nevzdržnim propadanjem plemstva in nič manj trilega meščanstva obsojena na pogin vsa Rusija. Pred grozotno nevihto pa ni letargično zapiral več, kot mnogi njegovega razreda, niti ni skušal z raznimi zaslišanji zapadnimi leki bolniku podaljšati in olajšati agonijo, marveč je brezobzirno podiral trlo družbeno zgradbo Rusije ter postal tako poleg Dostojevskega njen najusodnejši rušitelj. Novega duha, ki naj oživi ruskega Lazarja k novemu življenju, si je obetal Tolstoj od vzhoda, sanjajoč o »dobro urejeni družbi brez formalnega nasilja«, zgrajeni na selškem združnem občestvu. Ob vzhodni nesilnosti je Tolstoj iz strahotne trpnosti ruskega človeka izumoval novo etično načelo: ne upiraj se zlu, ki je postalo osrednji nauk njegove pogansko-anarhične religije in etično gibalno njegovih kasnejših leposlovnih del.

»Zlo« je v pričujočem delu načelna neločljivost ruskega zakona, ki ubija v dramatično trojih ljudi, ki bi sicer, brez »formalnega nasilja družbe« srečno in v miru živeli. Fedjov zakon z Lizo pa je še nekaj več nego navadni zakonski trikot s tragičnim koncem, kakršne poznamo iz evropskih dram. V »Živem mrtvecu« je že zakon sam po sebi »podla ustanova«, saj s plaščem vnanje dostojnosti, družbene korektnosti, prekriva in predstavlja vso zlaganost družbe, njeno duhovno apatičnost, brezdušnost in brezbožnost. Zato ga »nelomljivo« razdere Fedja, človek »z božjo iskro«, zapusti svojo ženo in otroka, tu se naseli v nižini, kjer prebije dneve in noči v družbi vetrnjakov in cigánov, udajajoč se ob pesmi in glasbi oni značilni ruski razglabljači dremoti. Ker se torturi ločitvenega procesa »z vsemi zoprnimi in ogabnimi vprašanji in lažmi« noče podvreči, si izmisli svoj izvirni načrt, ki mu ne uspe. Nato s samomorom preseka družbeno nerazrešljivi voz. Drama je bila prvič ponatisnjena šele po objavi Tolstojevih literarnih zapiskov ter je šla kmalu nato svojo zmogovitost pot po vseh evropskih odrih. V tistih letih pa se je v evropski umetnosti še izživljala neoromantizem s svojim posebnim stilnim občutjem. In tako se je naključilo, da so evropski režiserji in igralci iz junaka drame napravili tipičnega dekadenta, nevravnostnika in melanholika iz »umirajočega stoletja«. Tako so ga igrali v Burgu, tako tudi v Berlinu, in tako si ga je zamislil celo sam Moissi, dasi ga je igral on s krepko osebnostno noto, najmanj mehkuzno in z najmanjšim zapitkom žganja in vina. Ko se je nato po letih drama znova igrala na evropskih odrih, se je po nekakem zakonu vztrajnosti umetniških likov pojavil isti Fedja z dekadentno obremenjenostjo. Danes vemo, da je tako tolmačenje glavnega lika in z njim vse drame, stilska zabloda, brez opore in opravičila v avtorjevem besedilu.

Mariborska, sicer skrbna uprizaritev, je žal to pomembno okoliščino prezrla. S Fedjo je pokazal g. Nakrst močan vpon svoje umetniške sile, samo škoda, da je ostal njegov lik na ravni poobčutenega epigona. Najboljša stvaritev mariborske uprizaritve je bila Liza z Elviro Kraljevo. S svojo zadržano, psihološko fino povdarjeno igro je visoko nadkrijevala ostale in ustvarila lik velikega torma. Primerno dostojanstvenost v glasu in kretnji je pokazal g. Gorinšek kot Karenin. Izvirno epizodo je zaigral g. J. Kovič kot Petrovič Aleksandrov. Maša Branke Rasbergerjeve je bila malce neizrazita in nekoliko presentimentalna.

Slabotna stran uprizaritve je bila pomanjkanje ruskega duha, ruske barve. Prizori v salonih so se odigrali malomeščansko-brezkvrno, in vendar moremo dandanes črpati poznanje ruskih ženskih navi in temperamenta, ki se sprošča v izmeničnih eksplozivnih zanosih in obupa, ne samo iz ruske književnosti, marveč tudi iz očividne. Prizor pred preiskovalnim sodnikom ni ustrezal, ker je zašel v tipiko ljudske burke. Tolstojev preiskovalni sodnik

je personifikacija brezdušne, okorele birokracije, ki ob majhni plači in družabni depasiranosti nima smisla za psihološke probleme. Omeniti moramo še Milevo Zakrajškovo kot Lizino mater, Danico Savinovo kot Sašo, r. Starčevico kot Ano Karenino, Eda Groma kot kneza, Lj. Crnoborija, Justa Košuta, P. Malca, E. Verdonika, I. Harastoviča, M. Košiča in P. Rasbergerja. — o.

Mariborsko gledališče: Olo Minaržik: Zorka

Pri nas je prišlo v tradicijo, da nas z odrskim humorjem zalagajo Čehi. Tako je bilo za idile preporodne dobe, ko sta vrla Čelita Tyl in Kliepera mašila vrzeli našega veselega repertoarja, novejši čas pa nam strežejo Čapek, Langer in Scheinflugova s humorjem, ki nam ga tako bridko primanjkuje. No, ta humor je humor posebne vrste. Izhaja iz liberalnega meščanskega, večidel malomeščanskega osredja, ki goji svojevrstno človečansko ideologijo. Zato je krotkega krvesa, po značaju pa povdarjeno naravo-uden. Kot kronisti pa moramo zabeležiti še to, da nam je bilo svojčas duhovno osredje Tylvih in Klieperovih del neprimerno bližje, bolj domače, nego nam je kulturna vsebina današnjih čeških avtorjev, kar je znamenje, kako zelo so se naše družbene in kulturne uredbe oddaljile od srednjeevropskih družbenih norm in vrednot, odkar živimo v novi državi.

Zorka je predstavnica pravih ženskih čednosti, ki si brez pudra in šminke, samo s čistim srcem, in tako mimogrede — s precejšnjo žensko odrežanostjo, najde pot do srca nekoliko že postaršega samca, živčnega po razočaranjih v ljubezni samo še medicinski vidi. Njen nasprotnik je gospa Kristofova, gospa s šminko in toaletami in še z avtom po vrhu, ki pa ostane vzile vsej tej modni šari, ali bolje vprav zaradi njih, še dalje na cedilu. Tedaj prav poučen in jnien zrgled za naša dekleta. Besedni humor dela se izživlja prav za prav samo v besednih spopadih obeh teknic. Ostali smeh je brez posebne invencije izposojen iz rekvizitnice tradicije, burke. Čudež humanitete, ki ga tudi v tej veseloligri ne manjka, se razode ne kad zapiti dolgotrajnem Srakarjem, ki ga primarijevo človečanstvo spravi na pota poštenja.

Delo je režiral J. Borko v okviru tradicijskega veseloligra. Sam je vrhutega igral junaka primarija Maha, ki je druga njegova večja vloga na našem odru. Že lani smo bili opazili, da je g. Borko igraler, ki ne more in ne more iz svoje Adamove kože, ki jo nosimo vsi ljudje, razen gledaliških igralcev, samo po eno. Njegov ponovni nastop nas je v tem samo potrdil. V mimiki in kretnjah g. Borko še nekako sledi predpisaniemu besedilu, v govoru pa streže občinstvu samo kot nonšalantne kramljac, ki se opaja ob vrednotah lastnega organa, ne da bi se z dramatskim izrazom bližal poverjenju mu vlogi. G. Borko je še novinec, in ne dvomimo, da bo sčasoma zatrl te motnje, ki temelje, kot se zdi, v nemajhnih meri na zmotni predstavi igralčeve izrazitosti. Izredno dobro se je izkazala gđ. Rasbergerjeva v vlogi naivne Zorke. Enako je tudi zelo ugajala gđ. Starčeva kot gospa Kristofova. Omeniti je še g. Pavla Koviča kot Gobo, g. Verdonika kot dr. Kavko in g. Košiča kot Srakarja. — o.

Naznanila

Ljubljana

1 Dekliški krožek prosvete Ljubljana-mesto prične z rednimi sestanki v četrtak ob 8 v novem poslopiju Vzajemne zavarovalnice. Novinke in članice vabljeni!

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Garlus, Moste.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za dekleta bodo v Domu Device Mogušev v Lichtenhurnovem zavodu od 17. do 21. oktobra t. l. Pričetek prvi dan ob 6 zvečer, sklep zadnji dan zjutraj, Oskrbina 10⁰ Din. Prijavite se na predstojništvo Lichtenhurnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.
Sreda, 14. oktobra: Florentinski slavniki. Red Sreda.
Četrtek, 15. oktobra: Konjeniška patrola. Premierski predstava.
Petek, 16. oktobra ob 15: Prva legija. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.
OPERA — Začetek ob 20.
Sreda, 14. oktobra: Zaprti. (Gostovanje v Celju: Madame Butterfly).
Četrtek, 15. oktobra: Pod to goro zeleno... Opereta. Red Četrtek.
Petek, 16. oktobra: Zaprti (generalna).

Mariborsko gledališče

Sreda, 14. oktobra: Zaprti.
Četrtek, 15. oktobra ob 20: Prva legija. Red C.
Petek, 16. oktobra: Zaprti.
Sobota, 17. oktobra ob 20: Pohujšanje v dolini šent-florjanskis. Red A.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 14. oktobra ob 20 gostovanje ljubljanske opere: Madame Butterfly.

Poizvedovanja

Najden pes. Pred Skofijo je nekdo izgnal majhna psa foksterijer. Lastnik ga dobi med 12 in 3 popoldne pri čvauhu koles pred splošno bolnišnico. Majhna denarnica z manjšo vsoto denarja in verigico je bila najdena na Pogorčarjevem trgu pred trževino Alžman. Dobi se v upravlj. »Slovenec«.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 14. oktobra: 12.00 Kmečka pesem, kmečki ples (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po želji) — 14.00 Vreme, borza — 16.00 Mladinska ura: Poljanarjev Ložek išče srečo (zvočni prizor) — izvajajo člani radijske igralske družine, vodj g. A. Gindovec — 18.00 Pravno predavanje: Dedno pravo g. Valentin Bidovec, sodnik — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac urat: Meseni kulturni prof. (iz Beograda) — 19.50 Sadržajski kotiček (g. prof. Anton Rabej) 20.00 Koncert skandinavske glasbe, dirigira kot gost Jens Schröder, Kopenhagen — 21.30 Narodne pesni poje kvartet »Pantje« na vasi — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Moderna pesna glasba (plošče).

Drugi programi

Sreda, 14. oktobra, Belgrad 1: 19.30 Radijski ork. — 20.30 Humoristični časopis — 21.30 Pesne plošče — 22.30 Beethovenov trio za flavto, — Belgrad 2: 20.00 Z nemakimi čenikarji po Jugoslaviji (Kolundžić) — Zagreb, 20.30 Prenos iz Ljubljane — 22.30 Pesna glasba — Dunaj: 19.30 Saint Saensova opera »Samson in Dalila« — 22.30 Slagerji — 23.45 Stari Dunaj — Budimpešta: 19.16 Salonski orkester — 20.30 Madjarske narodne — 20.30 Klavir — 22.30 Plošče, — Test-Nitani.

Sport

SK Ilirija in SK Ljubljana

Stališče odbora SK Ilirije.

V zvezi z notranjimi nesoglasji v SK Ljubljani se širijo govorice, da hoče SK Ilirija zopet ustanoviti nogometno sekcijo, v katero naj bi vstopili predvsem igralci in člani, ki so nezadovoljni z razmerami v SK Ljubljani. Upravni odbor je sklenil objaviti, da za take govorice ni dal nobenega poudarja ter podaja članstvu in športni javnosti naslednje pojasnilo:

Razpust nogometne sekcije SK Ilirije so povzročile spomlad po eni strani znane nešportne razmere, lokalne in splošne, pod katerimi se nogomet vedno bolj oddaljuje od športne ideje; v tem pogledu je posebno prizadelo nogomet SK Ilirije uvedba profesionalizma na zimski skupščini JNSA, ukinitve državne lige, potem ko se je Ilirija zanjo kvalificirala na zelenem polju ter s tem v zvezi zopetna popolna podreditev kluba sovražnemu LNPu. Po drugi strani so privedle do razpusta izguba igrašča in finančne težave, zaradi katerih klub enostavno ne bi več mogel nositi vsakoletne visoke pasivnosti nogometne sekcije brez nevarnosti, da propade ves klub in vse njegove športne naprave. Seveda so doprinele k temu svoj delež tudi pretirane takse na športne prireditve, ki združujejo sploh ves razvoj našega športa.

Z ustanovitvijo posebnega nogometnega kluba, SK Ljubljane, se je našel relativno povoljen način za ločitev nogometne sekcije od kluba. Zato je SK Ilirija moralno in materialno podpirala ustanovitev SK Ljubljane kolikor je le mogla ter pomagala, da je novi klub lahko takoj začel s smotrenim delovanjem in da je dosegel mesto med vodilnimi klubi v državi. Upravni odbor SK Ilirije je želel, da postane novi klub resnično močan reprezentant Ljubljane, v katerem bo mesta za vse pristojne kvalitetnega nogometa in ki bo sposoben privedi naš nogometni šport preko sedanjih težkih časov in prilik do srečnejših dni. Zraven naj bi se z ustanovitvijo SK Ljubljane končno izločile

I. kongres zimskošportnih delavcev v kraljevini Jugoslaviji

Dne 25. oktobra t. l. priredi Jugoslovanska zimskošportna zveza odn. njen kongresni odbor I. kongres zimskošportnih delavcev v kraljevini Jugoslaviji. Namen tega kongresa je poiskati in določiti smernice, po katerih naj se spopolni delo za razvoj našega športa, izboljša organizacija v našem športu, spopolni tehnični ustroj, pritegne mladina v naše vrste, zbudi za naše delo zanimanje, uredi športno udejstvovanje, preustroji in spopolni delo v naši krovni organizaciji JZSSZ. Vse to v cilju, da naše športnike, zlasti pa našo mladino tesneje povežemo s svojimi organizacijami in ustvarimo v njih športni duh, ki naj zlasti našo mladino s športom ne samo telesno, temveč tudi duševno spopolni, da se bo zavedala svojih bodočih nalog in se z vso življenjsko silo pripravljala nanje.

Referati za ta kongres, ki so jih poslane posamezne organizacije in posamezniki, so zelo obširni in bogati. Objavili bomo glavne, t. j. skupne referate, ki jih bodo podali na informativnem sestanku posebni referenti. — Za danes naslednji referat:

Zakaj opazujemo že nekaj let sem nenaravni razvoj v smučkem športu, da pada število tekmovalcev, predvsem v klasični panogi — dočim narasča število neorganiziranih smučarjev? — Statistični razvoj smučarstva.

Iz referatov, katerih smo prejeli 25, posameznim sledeče smernice, da bom v glavnem povedal željo vseh, vsaj v glavnih smernicah.

Poročilo, ki vam ga podam tu, je bolj kratko, ker raztegniti in ga pripraviti nameravam za kongres športnih delavcev. Večina sodelavcev, ki so poslali referate, je za to, da se tekmovalni smučki šport dvigne v splošno. Dvigniti se mora ne samo pri Zvezi kot taki, ampak med narodom, pri klubih na deželi. Začeti moramo z mladino.

Krivede nazadovanja klasične kombinacije so:

1. Ker nova stvar bolj vleče kot stara (tu je mišljena alpska kombinacija).

2. Ker se že davno ni tekmovalo v razredih in tako sporedilo tekmovalcev v prvi, drugi ali tretji razred.

3. Ker niso bili razpisi tekem objavljeni tako, da bi se upal tudi šibkejši član kluba na štart.

4. Ker zahteva tek dolgega in sistematičnega treninga, za kar rabimo dosti volje, moči in denarja.

Angleško in češko sukno

v najmodernejših vzorcih ter
tirolski ločen
za obleke in Hubertus plašče

nudi po ugodnih cenah terdka

Franjo Majer

Maribor, Glavni trg 9

Javna zahvala

Podpisanimi Milošu in Zdenku Levičnik, posestnikoma v Kamniku, Graben 12, je 13. septembra 1936 požar uničil gospodarsko poslopje. Zavarovalnica »JUGOSLAVIJA« je takoj odredila cennitev, ki jo je izvršila v najino največjo zadovoljnost. Zato si štejeva v prijetno dolžnost, da se tej domači družbi javno zahvaliva, ter jo toplo priporočava.

Kamnik, 3. oktobra 1936.

Miloš Levičnik, Zdenko Levičnik

17.15 Plošče — 20.40 Orgle — 21.30 Vojnaška godba — 22.30 Pesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Prenos iz Pariza — 21.30 Violina — 22.30 Pesna glasba — Praga: 20.05 Češka filharmonija — Varšava: 21.50 Simfonični koncert — 21.30 Zbor — 22.30 Orkestralni koncert — 23.00 Pesne plošče, — Vso Nemčija: 20.15 Ura mlade generacije, — Berlin: 20.45 Klavir — 21.30 Vojnaška godba, — Königsberg-Hamburg: 20.45 Orkester in solisti, — Lipsko: 21.00 Mandoline — Köln: 20.45 Leonhardtova simfonijska — Monakovo: 20.45 Jazz — 21.40 Klavir, — Strasbourg: 20.30 Večer dunajskih skladateljev.

medklubske borbe, zaradi katerih sta tako zelo trpela ugled in kvaliteta celokupnega slovenskega športa. Iste cilje so imeli v obeh ostali ustanoviteli novega kluba. Tudi sedanjí vodje SK Ljubljane se gotovo zavedajo nalog, zaradi katerih je bil klub ustanovljen ter bodo pač napravili vse potrebno za konsolidacijo svojih vrst in proti temu, da bi se odbil del članstva.

SAMO

Bronhi BONBON
ZAVIT V PAPIR Z NAPISOM
Bronhi UNION
JE ORIGINAL.
VSE OSTALO ODKLONI,
KER JE PONAREJENO.

Razmere, ki so povzročile razpust nogometne sekcije SK Ilirije in ustanovitev SK Ljubljane, se do danes niso spremenile in se v dolgem času predvidoma ne bodo spremenile. Zato za SK Ilirijo absolutno ni razlogov, da bi znova ustanovila nogometno sekcijo. Nasprotno, upravni odbor stoji na stališču klubovega februarskega občnega zbora, da nogomet v svoji sedanjí obliki negativno vpliva na ostale, idealne športne panoge v klubu. Poleg tega mora upravni odbor tudi zastaviti svojo delavnost za sanacijo klubovega gospodarskega stanja, le-to pa zahteva zmanjšanje izdatkov na vsej črti. — Upravni odbor SK Ilirije.

5. Ker so ti treninzi suhoparni (v obeh tekmovalca in gledalca) osamljeni, in neobčudovani od občinstva, kar vzame mlademu tekmovalcu voljo.

6. Ker je alpska kombinacija združena za trening tekmovalca z manjšim naporom in časom nego klasična.

7. Ker je alpska kombinacija bolj povezana z občinstvom tako pri treningih kot pri tekmah, kar pripomore do hitrejšega in boljše rezultata (psihični moment).

8. Ker daje naš alpski teren več naračne podlage za boljši, hitrejši in večji razvoj alpske kombinacije kot pa klasične panoge, predvsem tek.

9. Ker nismo pravočasno skrbili za mladino in si s tem zagotovili tekmovalni naračaj.

10. Ker niso imeli tekmovalci pravičnega treninga.

11. Ker smo prehitro začeli tekmovanje za nas na prevelikih skalnicah.

12. Ker so povečini naši klubi delo v tem pravcar sami zanemarili.

13. Ker niso pravilno tolmačili zveznih določil in pravilnikov.

14. Ker ni današnja družba pravilno športno vzgojena.

15. Ker so marsikatera tekmovalca preslabo pripravljena, organizirana.

Vsa ta vprašanja — zaka — in naštel bi jih iz dobljenih referatov še nekaj, vam dokazuje, da je prepotrebno napraviti v zvezi nove smernice, da dvignemo delo, ki smo ga započeli. Pogledmo malo nazaj v zvezin razvoj, v razvoj smučarstva, in videli bomo, da gre zvezino tehnično delo še nekam pravilno pot. Prehitela nas je tehnika in s tem alpska kombinacija. Prve smučske tekme so bile prirejene po športni zvezi Ljubljana v Bohinju. Takrat je bilo 14 tekmovalcev-začetnikov. Takratne tekme so služile veliki propagandi za smučski šport in potreba je bila, da se je ustanovila samostojna zimskošportna zveza. Za prvega trenerja smo dobili Norvežana inženjerja Hanssena, in od te dobe, če je smemo tako imenovati, smemo pripisovati smučskemu športu napredek. Prva zimska olimpijada, ki je bila v St. Moritzu, letošnja IV. v Ga-Pa, je termometer za naš napredek in za naše bodoče delo. Slučajni talenti, ki jih imamo med našimi tekmovalci, nam dajo misliti za bodoče, da ohranimo njih zmožnosti in razširimo to ne samo v eni, temveč tudi v vseh ostalih panogah zimskega športa.

SK Ilirija (lahkoalpska sekcija). Drevi ob pol 19 je v klubski sobi v kavarni »Evropa« važen članski sestanek, obvozen za vse seniorje in juniorje brez izjeme. — V nedeljo imamo miting z maratonom, zato pridite točno in brezopojno vsi. Načelnik.

Blago za zimsko suknje, hlačnari, športni štrijoti za fine obleke

Velika izbira, nizke cene

R. MIKLAVC »Pri Skofju«

Ljubljana

Lingarijeva ulica - Medar-ska ulica - Pred Skofijo

FRANC JAGER

tapetništvo

naznanja, da se je preselil v svoje lastne novo urejene prostore
na Sv. Petra cesti št. 17
Za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, ki jih bo tudi v naprej točno in solidno izvrševal, bo do nadaljnjega sprejemal knjižice Mestne hranilnice ljubljanske.

Vsaka dama in vsak gospod

želi, da so rokavice lepe, čiste in mehke

Nošene rokavice, ki jih doslej nismo mogli čistiti doma, pere v tem trenutku



TEXIL

idealno čudežno sredstvo za pranje brez luga in mila

Barva, volnost in mehkoča občutljivih predmetov ostanejo nespremenjene. — TEXIL je takisto posebno pripraven za pranje in čiščenje volnenih, svilenih stvari itd. Pere tudi v najtropski vodi.

Dobiva se povsod.

Originalni zavitek Din 2.50

Glavna prodaja za Jugoslavijo: Hinko Mayer in drug, Zagreb.

Tinček in Tonček v Atlantidi

181.

Skrivnostni naočniki.



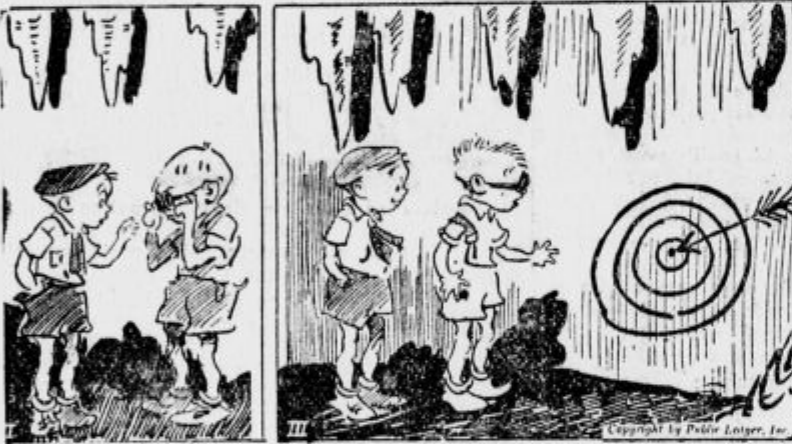
Tinček si je med naočniki izbral največje in si jih nataknil na nos.

»No, kaj vidiš?« ga je radovedno vprašal Tonček. »Oglej si najprej onole steno brez naočnikov!« je rekel Tinček in pokazal s prstom steno, pred katero sta stala.

Tonček je uprl oči v steno in jo začel napeto motriti. Videl pa ni prav nič drugega kot prazno steno...

»Nič ne vidim,« je razočarano povedal Tinček.

»Seveda ne vidiš brez naočnikov!« je rekel Tinček in mu nataknil naočnike na nos.



»No, kaj pa vidiš zdaj?« ga je vprašal. Tonček je pogledal skozi skrivnostne naočnike in presenečeno vzkliknil:

»Na steni vidim štiri skrivnostne kroge in sredi njih črno piko, ki je znamenovana s piščo.«

»No, kaj sem ti rekel!« je zmagovalno rekel Tinček. »Naočniki imajo čarodajno moč. Skoznje vidiš stvari, ki jih s prostim očesom nikoli ne bi mogli videti. Ti krogi na steni so gotovo skrivnostna znamenja. Oglejva si jih od blizu!«

Stopila sta tesno k steni in si skrivnostne kroge natančno ogledala od vseh strani. Naočniki so romali iz rok v roke.

»No, kaj meniš?« je vprašal Tonček.

»To so skrivna vrata!« je svesto rekel Tinček.

»Kam pa držijo?« je vprašal Tonček.

»To bova pa takoj videla!« je rekel Tinček in začel s prstom previdno olupavati steno.

Mali oglasi

Službodobe

Prodajalko

za na deželo, pridno in pošteno, ki bi bila vajena tudi gostilne, sprejemem. Nastop takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Prodajalka«. (b)

Konjar

se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15267. (b)

Več pletilj

sprejme takoj Gržina, Celovška c. 44. (b)

Tri trgovske sotrudnike

mešane stroke, 23—26 let starosti, perfektni tudi v nemščini in uglejenega nastopa, sprejemem takoj ali pozneje. Eden za kraljevno zastopstvo. Prednost, ki želi biti v taki trgovini. Ponudbe z referencami in sliko Josip Petelin, Ljubljana. (b)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

s kopalnico, kabinetom — oddam takoj v Šiški (500 dinarjev). Vprašati: Trafika, Pasma, (c)

Dvosobno stanovanje

v I. nadst. se odda za prvi november. Cerkvena ulica 21. (c)

Enosobno stanovanje

lepo, v centru, se odda mirni stranki. — Naslov v upr. »Slov.« št. 15291. (c)

Zivali

Nemški ovčar

7 mesecev star, čiste pasme z rodovnikom, zelo lepo razvit, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15269. (b)

Posestva

Dve hiši

v Slomšekovi 4 in Gubčevi 68, Pobrežje pri Mariboru, napredaj. Prodajata se tudi na obroke. — Točnejše informacije daje Domadenik Josip, Zg. Hoče. (p)

Hiša

s staro vpeljano trgovino in točilnico na Bledu ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15247. (p)

Redka prilika

Prodajam vokalno hišo pri Sv. Mariji na Muri, sredi vasi, kraj cerkve in šole, v kateri je že več let trgovina in gostilna. Ista ima tudi veliko prostora za trgovino, dve sobi za gostilno, dve sobi s pritlikinami za stanovanje in stanovanje za gostilničarja. Razen tega še veliko in malo skladišče, lep hlev, šupa, dvorišče in lep vrt. Vas ima približno 4000 prebivalcev, v bližini ni nobene večje trgovine. Pojasnila daje Stjepan Mužek — Vraždin. (p)

Vnajem

Mesarski lokal

že vpeljan, pripraven tudi za podružnico, se odda. — Rožna dolina, cesta VI. št. 4. (n)

Prometno gostilno

proti kavčiji takoj oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 15293. (n)

Kupimo

Slovenski pravnik

letnik 3, 12, 19 in 21 — kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Antikvarno« št. 15222. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Rabljene register blagajne

novejšega sistema takoj kupim. Goričar, Sv. Petra cesta 29. (k)

Razno

Krojni tečaj

Poučujem krojenje po najmodernejšem in najlažjem sistemu! Rišemo in krojimo v normalni velikosti, na vse mere in po vseh najmodernejših modelih. — Prijave do 20. oktobra. Dam. salon Jožica Kumelj Zidovska ul. 3, Ljubljana.

Dobra domača hrana

se dobi. Kje, se izve v upravi »Slov.« št. 15083.

Prodamo

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Sveže najfinije norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

Za šolarje

vseh vrst obleke, pumparce, perilo itd. v največji izbiri dobite poceni pri Preskerju. Sv. Petra cesta 14. (l)

Telefon 2059

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudijo

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Gospodinja — Obrtniki

Popolna odprodaja posode, orodja, stesilnikov i. t. d. iz skladišča po zelo niskih cenah pri

Stanko Florjančič, železnina, Rešljeva 3 — nasproti Medicinski (Vhod skozi dvorišče)

VINA

za vse prilike naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

Kopalno peč

in pohištvo iz trdega lesa prodam. — Fügnerjeva ulica 8/I, levo. (l)

SOBE

Gospod išče opremlj. sobo s hrano ali brez. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Penzijonist« št. 15265. (s)



Galopne in kasaške dirke

priredi Kolo jahačev v zvezi z Jezdnim odsekom Ljubljanskega Sokola dne 18. oktobra na vojaškem vežballišču, fužine pri Ljubljani, — Začetek ob 14. uri.



Naznanjamo žalostno vest, da je po kratki, mukepolni bolezni nenadoma umrla naša ljubljena hčerka, sestra in teta

LEA HAFNER

Pogreb blagopokojne je bil 12. t. m. v Zagrebu. — Maša zadušnica se bo brala v petek, 16. t. m. v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Ljubljana, dne 13. oktobra 1936.

ZALUJOCI SVOJCI.

Alja Rahmanova:

79

Tovarna novega človeka

Roman.

MARUSJA SE JE ZASTRUPILA

Mesec je priplaval izza oblakov, ljubi mladi mesec... Marusja leži zastrupljena v čakalnici na kliniki.

Marusji je ugajal pred nedavnim časom brhek, mlad mož s položnimi brki. Vanja mu je bilo ime in bil je monter, vendar po duši Francoz — imenovali so ga inženir »Jean«. In vedno znova ji je razlagal:

Strašno filistrstvo, če za prazen nič ostaneš devica.

Našla sta se, ljubila sta se, a kmalu mu ni bila po volji; dognal je, da je perilo pri Lalji lepše. Nesrečni Marusji pa je rekel kot gentleman:

Strašno filistrstvo, če takoj misliš na poroko

Natančno čez štirinajst dni je pustil Marusjo, zato ker so njeni čevlji bili slabše vrste.

Za čevlje potrebuješ mnogo denarja, a ona ga je imela le malo; zato si je kupila za pet kopejk strupa.

Končano je življenje kratko, izpila je kupo smrti; Marusja leži v grobu, z rdečo ruto na glavi.

Oster veter je potegnil in paralelno k temu se je vršilo v tem predavanju.

Ko je tovariš Vladimirov pesem do konca prebral, je skomizgnil z rameni:

»To je vendar znana pesem Majakovskega, ki smeši malomeščanstvo!«

»Ne, ne, to nikakor ni tako preprosto!« je ugovarjala tovariš Mironova. — »V tej pesmi je položaj sovjetske žene prikazan v zelo nevarni luči. Poglejte, prosim, to vrstico: najprej pravi, da je malomeščanstvo, in potem, ko je dosegel svoj cilj, gre mirno k drugi, ki ima lepše perilo in čevlje, in jo odpravi z besedami... da, s prav istimi besedami, katere mi je takrat rekel moj, zaradi česar... zaradi česar... no da, saj veste, zakaj sem takrat prišla v kaznilnico.«

Povesila je glavo; spomin na njen zločin jo je moral zelo vznemiriti. Čez nekaj časa je zopet dvignila glavo:

»Šele potem, ko sem postala komunistka, sem spoznala, kakšen zločin sem napravila, potem šele sem razumela, da je ljubezen svobodna, da nimam nobene pravice, zahtevati od njega večne ljubezni. Ljubezni v tem meščanskem pomenu za komunista sploh ne sme

* Strankina celica.

biti, temveč le tovarištvo. Toda žal, za to moramo ljudi šele vzgojiti! Poglejte si tukaj, kako so okuženi s to meščansko šaro! Le berite!«

Tovariš Vladimirov je začel sedaj brati na drugi strani; bila je tako zamazana, da je le s težavo razbral že itak težko čitljive črke:

Dvignimo se s svojimi sreci, potrkajmo na nebo, in z grenkimi solzami bomo omehčali Kristusa.

Naj Stvarnik nas vse pouči,

kako z njegovim dubom ozdravimo si duše! Mnogo krivic nam pošilja, O Pastir, ta svet; Zato pošlji varstva nam slabotnim!

Obrnite se vsi na Kristusa, Rešenika. On nikogar ne odklanja, sprejema prošnje, dviga padle...

V tem tonu je šlo dalje. Tovariš Vladimirov je obledel. Tu je bil sedaj Kristus, zoper katerega se je boril. Iztegnil je svojo roko proti njemu!

Tovariš Vladimirov je pričel brati neko drugo pesem:

Kako dolgo trajajo ure, v katerih ne vidim Kristusa. Vse evellice so brez barve, poln žalosti je vsak kraj...

Divje je listal dalje, dokler ni prišel do neke vrste katekizma:

Celoletna naročnina na: Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132.- ali mesečno Din 11.- Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 156.- ali mesečno Din 13.- Jugoslovanska knjižarna Kosmos.